



TALIS VLAANDEREN 2024



- ▼ DR. FILIP VAN DROOGENBROECK (PROMOTOR – WOORDVOERDER)
- ▼ PROF. DR. JERICH FADDAR (CO-PROMOTOR)
- ▼ PROF. DR. JESSY SIONGERS (CO-PROMOTOR)
- ▼ PROF. DR. BRAM SPRUYT (CO-PROMOTOR)
- ▼ PROF. DR. VALÉRIE THOMAS (CO-PROMOTOR)
- ▼ PROF. DR. DIMOKRITOS KAVADIAS (CO-PROMOTOR)
- ▼ PETRUS TE BRAAK (POSTDOCTORAAL ONDERZOEKER)
- ▼ ROBIN SIMON (ONDERZOEKER)
- ▼ KYLIAN ALMEY (ONDERZOEKER)

Wat is TALIS?

- ▼ Teaching And Learning International Survey 2024 (4^{de} ronde)
- ▼ Vergelijkend onderzoek bij leraren en schoolleiders in 55 regio's/landen
 - ▼ Primaire focus: ISCED2 (1^{ste} graad secundair onderwijs)
 - ▼ Ook bevestigingen bij ISCED1 (Lager onderwijs) en ISCED 3 (2^{de} en 3^{de} graad secundair onderwijs)
 - ▼ Starting Strong: U3 (Kinderopvang) en ISCED 02 (Kleuteronderwijs)
 - ▼ Teacher Knowledge Survey (TKS): Algemene pedagogische kennis van leraren
- ▼ Doel: Beschrijving geven van de school als werkomgeving van leraren en schoolleiders
 - ▼ Het is een beschrijving van binnenuit
 - ▼ TALIS beschrijft hoe leraren en schoolleiders de onderwijsrealiteit ervaren
 - ▼ Zelf-rapportage

TALIS in Vlaanderen

- ▼ Vlaanderen nam deel aan alle rondes (2008 – 2013 – 2018 – 2024) deel
- ▼ Vlaanderen nam in 2024 deel aan alle surveymodules uitgezonderd TKS
 - ▼ Starting Strong: U3 en ISCED02
 - ▼ Core Survey: ISCED 1, 2, en 3
- ▼ Veldwerk: 15/04 tot 7/06/2024 door Departement Onderwijs en Vorming

▼ Respons hoofdonderzoek

	Schoolleiders	Leraren bevraging	
		Scholen	Leraren
Lager Onderwijs	158 (75.2%)	146 (69.4%)	2,258 (88.0%)
Lager Secundair Onderwijs	139 (66.1%)	143 (68.3%)	2,444 (84.2%)
Hoger Secundair Onderwijs	137 (65.0%)	141 (67.2%)	2,427 (86.0%)

TALIS in Vlaanderen

- ▼ Vlaamse rapporten

- ▼ Beschrijvend rapport TALIS 2024 (7/10/2025)
- ▼ Beschrijvend rapport Starting Strong (3/12/2025)

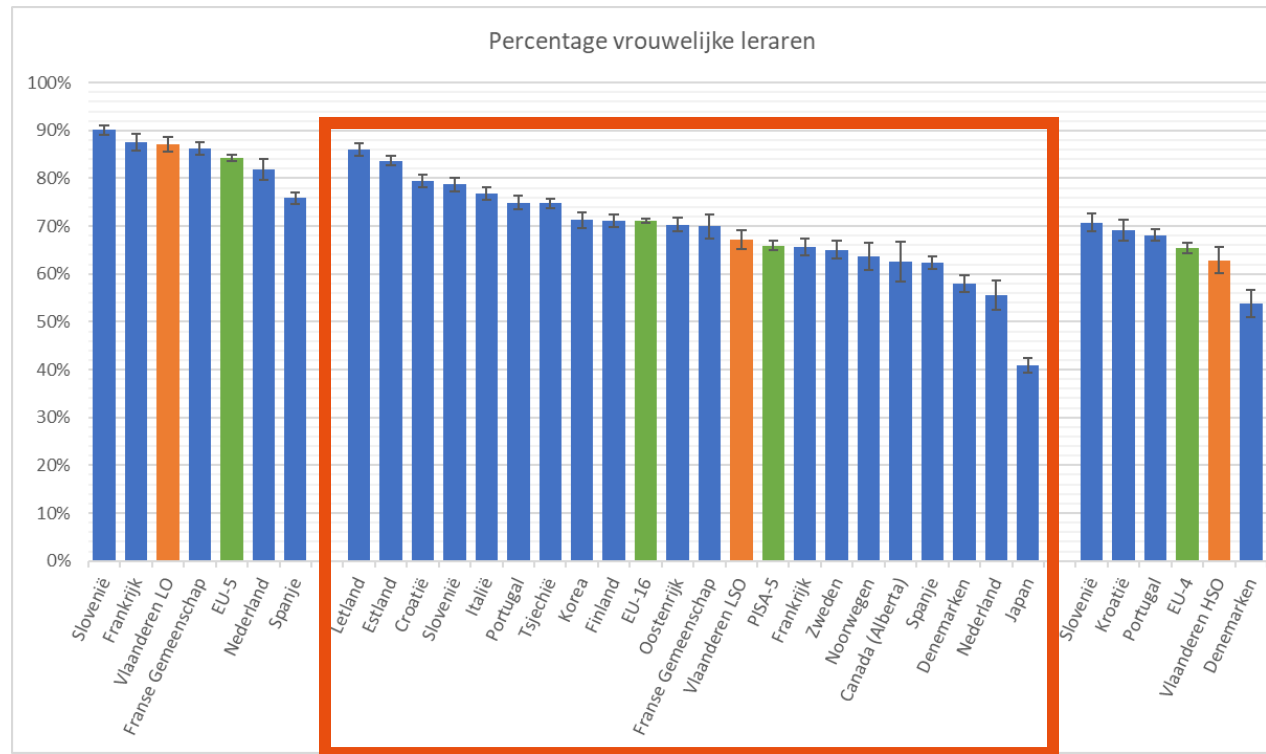
- ▼ Verdiepende rapporten

- ▼ Professionalisering
- ▼ Grootstedelijke uitdagingen
- ▼ Mentale gezondheid, welbevinden en werkdruk bij leraren en schoolleiders

H2: Onderwijs: Een veld in beweging

▼ Vrouw, jong, in een diverse context

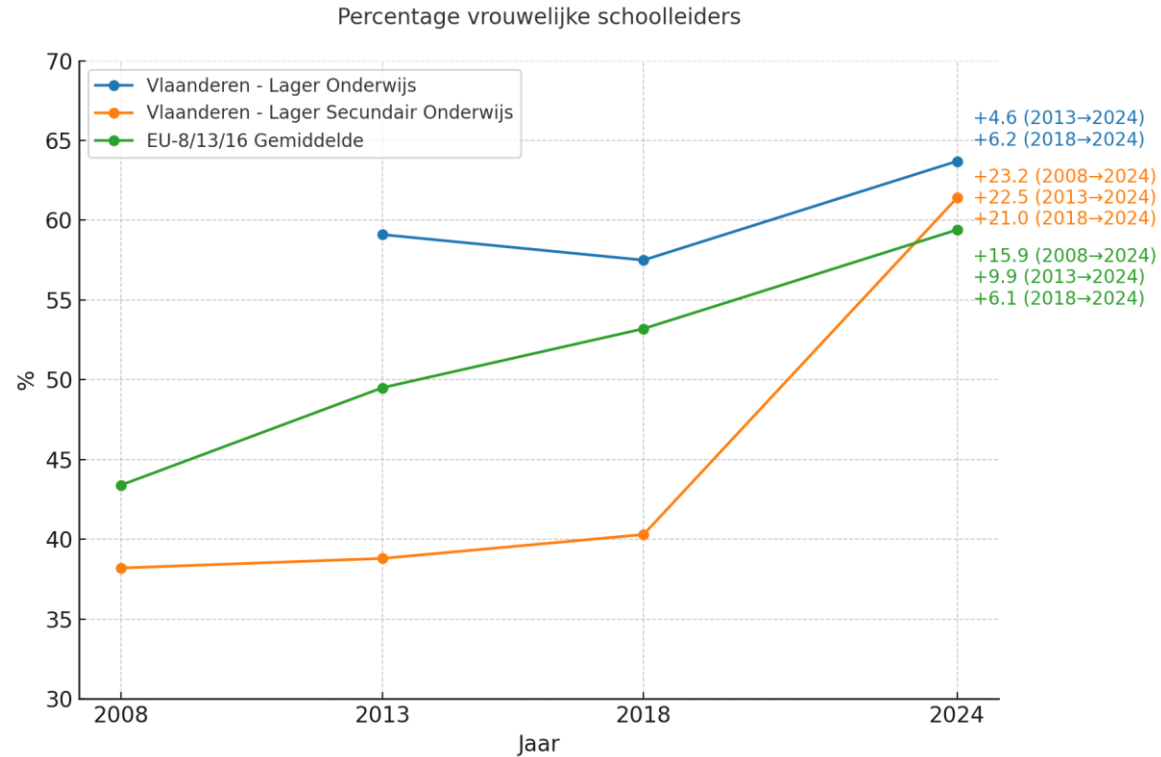
	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Percentage vrouwelijke leraren	87.1	84.3▼	>	67.2	71.0▲	65.9=	>	62.9	65.4=
Percentage vrouwelijke schoolleiders	63.7	69.5=	=	61.4	59.3=	47.2▼	=	59.6 ^a	50.7=



H2: Onderwijs: Een veld in beweging

▼ Vrouw, jong, in een diverse context

▼ Meer vrouwelijke schoolleiders



▼ Proportionaliteit

	Vrouwelijke leraren	Vrouwelijke schoolleiders	Vrouwelijke schoolleiders - leraren
Vlaanderen - Lager Onderwijs	87.1	63.7	-23.4*
EU-5 Gemiddelde	84.3	69.5	-14.8‡
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	67.2	61.4	-5.8=
EU-16 Gemiddelde	71.0	59.3	-11.7=
Vlaanderen - Hoger Secundair Onderwijs	62.9	59.6	-3.3*
EU-5 Gemiddelde	65.4	50.7	-14.7‡

H2: Onderwijs: Een veld in beweging

▮ Vrouw, jong, in een diverse context

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Leeftijd leraren	39.9	42.8 ▲	=	40.3	45.4 ▲	43.6 ▲	<	42.1	48.4 ▲
Leeftijd schoolleiders	49.5	49.5=	=	47.9	52.7 ▲	54.3 ▲	=	49.8	54.2 ▲

H2: Onderwijs: Een veld in beweging

▼ Vrouw, jong, in een diverse context

▼ Leraren – verandering leeftijdsstructuur tussen 2008 en 2024 (LO & LSO)

	< 30 jaar oud				30 - 49 jaar				≥ 50 jaar			
	2008	2013	2018	2024	2008	2013	2018	2024	2008	2013	2018	2024
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	a	22.2	21.5	20.6	a	56.7	54.8	57.8	a	21.1	23.7	21.6
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	26.7	23.6	21.7	18.7	49.9	52.5	56.3	60.0	23.4	23.9	22.0	21.3
EU-7/13/16 Gemiddelde	8.7	7.5	8.7	9.4	55.7	56.0	54.0	52.4	35.6	36.5	37.2	38.2

▼ Schoolleiders – verandering leeftijdsstructuur tussen 2008 en 2024

	<40 jaar				40-49 jaar				50 - 59 jaar				≥60 jaar			
	2008	2013	2018	2024	2008	2013	2018	2024	2008	2013	2018	2024	2008	2013	2018	2024
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	a	16.8	16.5	11.3	a	34.6	29.0	37.2	a	48.6	49.7	37.9	a	0.0	4.7	13.5
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	8.7	10.8	18.9	15.6	30.5	30.8	31.5	43.2	56.2	53.6	43.1	35.6	4.7	4.8	6.4	5.5
EU-8/13/16 Gemiddelde	6.4	5.6	5.1	5.6	28.6	30.2	28.6	27.0	51.0	46.3	46.2	46.6	14.1	17.9	20.2	20.7

H2: Onderwijs: Een veld in beweging

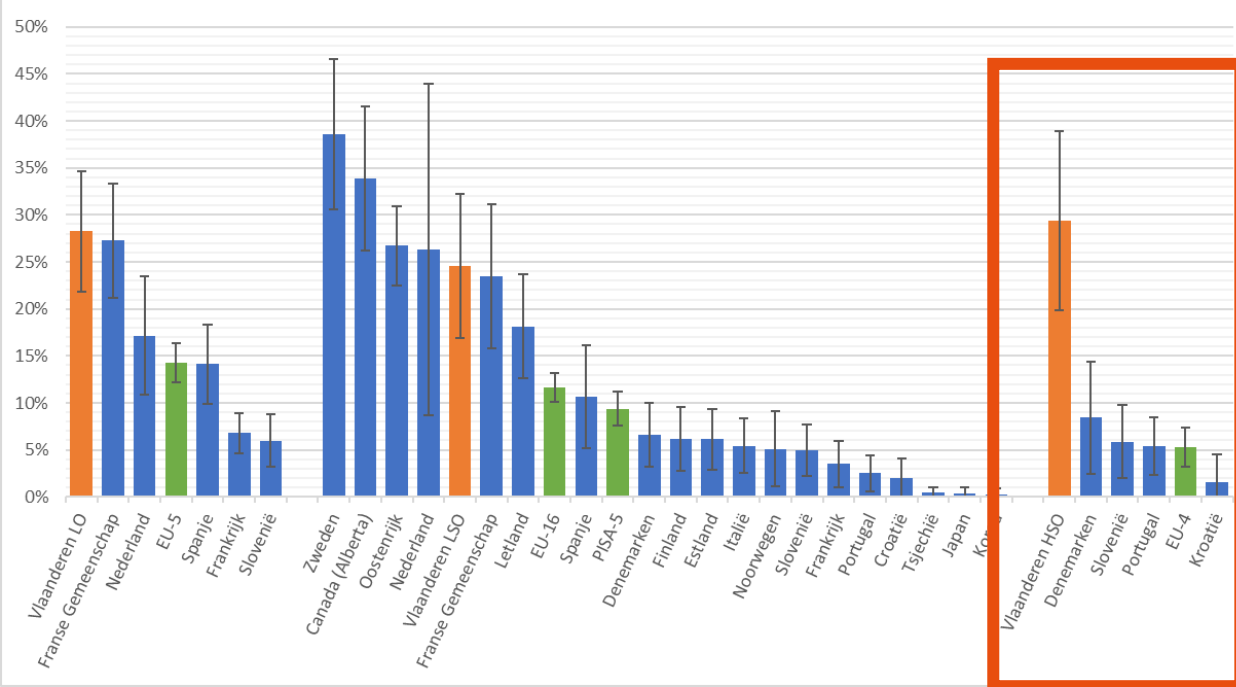
▼ Vrouw, jong, in een diverse context

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Meer dan 30% leerlingen van wie de thuistaal niet (een dialect van) de instructietaal is	28.3	14.3▼	=	24.5	11.7▼	9.4▼	=	29.4	5.3▼
Meer dan 30% leerlingen die immigrant zijn of een migratieachtergrond hebben	16.1	10.6=	=	19.5	9.1▼	4.8▼	=	23.0	4.9▼
Meer dan 30% leerlingen die moeite hebben om de instructietaal te begrijpen	15.6	8.9▼	=	14.0	7.1▼	3.8▼	=	12.8	2.9▼
Meer dan 30% leerlingen uit sociaaleconomisch achtergestelde gezinnen	18.6	20.7=	=	23.7	16.3=	9.7▼	=	24.3	17.4=
Meer dan 30% leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	16.4	12.0=	=	20.3	10.0▼	8.8▼	=	17.7	5.9▼
Meer dan 1% leerlingen die vluchteling zijn	62.0	42.6▼	=	72.7	53.8▼	30.0▼	=	70.2	47.6▼

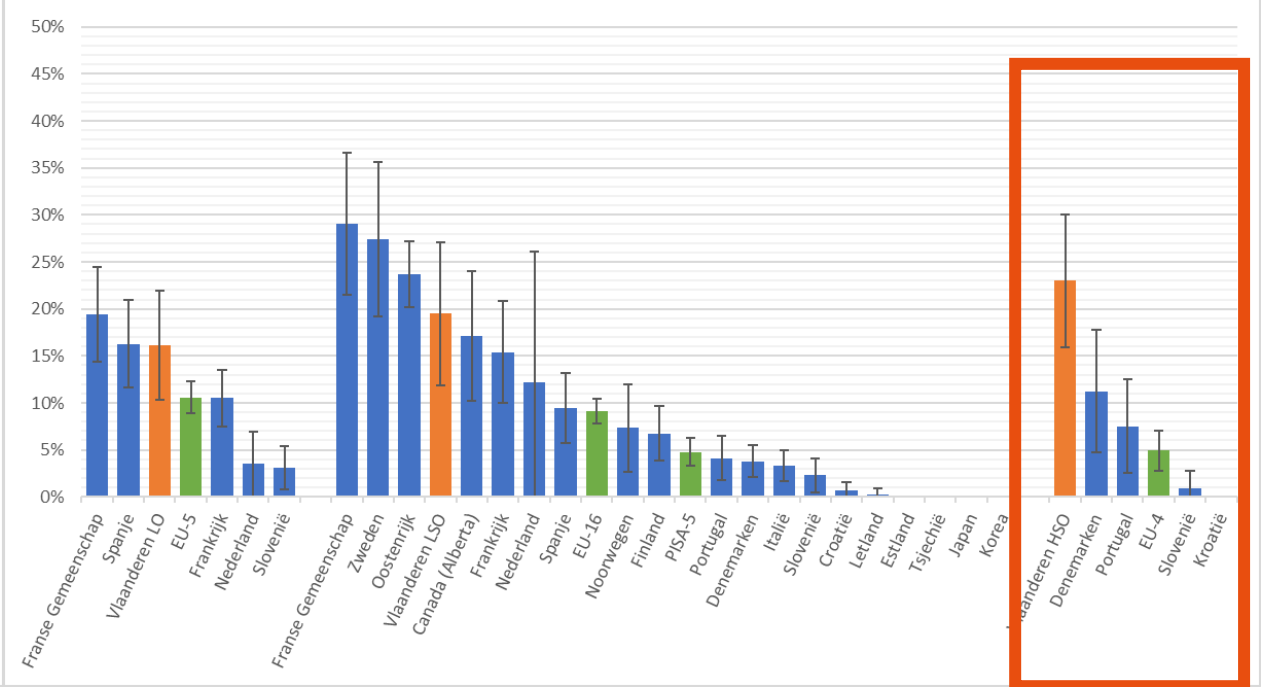
H2: Onderwijs: Een veld in beweging

▼ Vrouw, jong, in een diverse context

Meer dan 30% leerlingen van wie thuistaal niet de instructietaal is

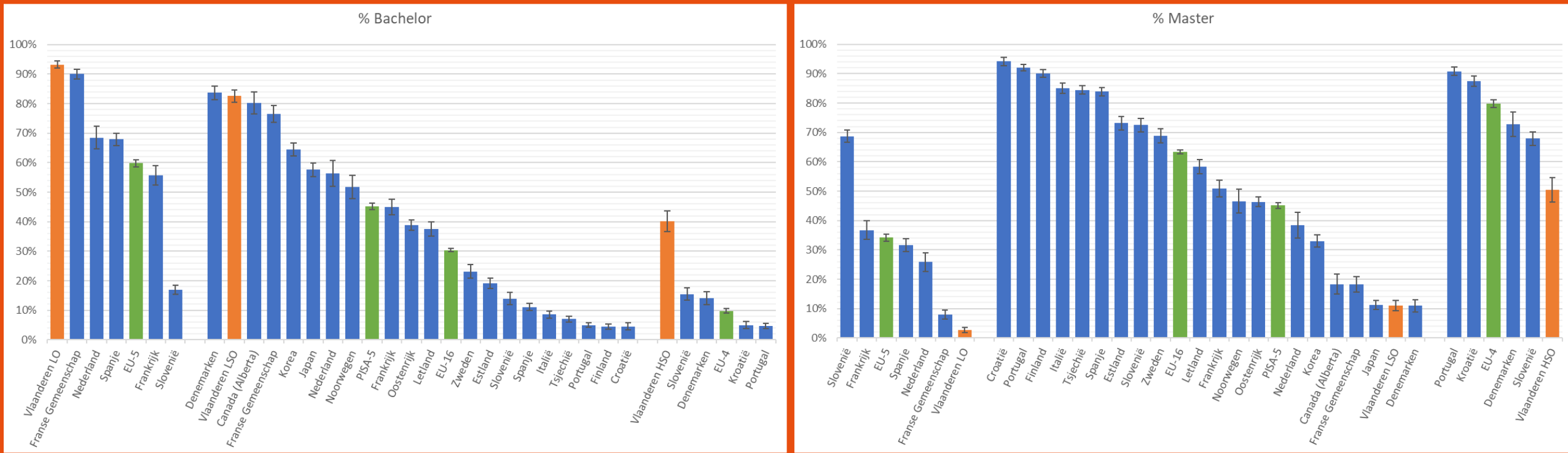


Meer dan 30% leerlingen die immigrant zijn of een migratieachtergrond hebben



H2: Onderwijs: Een veld in beweging

- Instroom: Lager opgeleid, maar positief over kwaliteit en voorbereiding
- Hoogst behaalde diploma leraren



H2: Onderwijs: Een veld in beweging

- Instroom: Lager opgeleid, maar positief over kwaliteit en voorbereiding
 - Percentage leraren naargelang het gevolgde type lerarenopleiding

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Geïntegreerde lerarenopleiding	90.8	90.0=	>	78.2	79.4=	78.5=	>	46.1	57.0▲
Specifieke of verkorte lerarenopleiding	6.1	5.4=	<	17.6	8.2▼	14.3▼	<	46.4	14.1▼
Alleen een vakspecifieke opleiding	0.8	1.6▲	<	1.4	7.1▲	3.2▲	<	3.1	14.6▲
Een andere afgeronde opleiding	1.4	1.8=	=	1.2	2.9▲	1.7=	<	2.0	13.0▲
Geen formele opleiding	1.0	1.2=	=	1.5	2.5▲	2.4▲	=	2.5	1.3▼

H2: Onderwijs: Een veld in beweging

- Instroom: Lager opgeleid, maar **positief over kwaliteit** en voorbereiding
 - Percentage leraren dat (helemaal) eens is met de volgende uitspraken over de kwaliteit van de opleiding waarmee ze hun initiële lesbevoegdheid hebben behaald opgesplitst naar type opleiding

		Lager onderwijs		<	Eerste graad secundair onderwijs			>	Tweede en derde graad secundair onderwijs	
		VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Het heeft mij een grondig begrip gegeven van het vak of de vakken waarin ik lesgeef	GI	88.1	70.6▼	<	93.4	85.0▼	88.1▼	>	86.8	89.2=
	KORT	81.1	62.0▼	>	60.0	69.4▲	74.2▲	>	48.9	70.4▲
Het heeft mij ideeën gegeven om succesvol met gedrag in de klas om te gaan	GI	61.4	47.1▼	<	67.0	50.5▼	57.7▼	=	62.3	59.2=
	KORT	48.5	47.3=	<	66.1	52.5▼	60.3=	>	59.0	74.8▲
Er was voldoende tijd voor observatie in de klas	GI	77.8	53.6▼	=	80.0	55.8▼	63.6▼	>	74.4	53.5▼
	KORT	67.0	41.7▼	=	69.7	46.0▼	62.1=	=	64.1	56.6▼
Er was een goede balans tussen theoretische en praktische aspecten van het lesgeven	GI	75.8	50.1▼	=	78.8	53.8▼	58.7▼	>	71.0	57.4▼
	KORT	75.8	45.3▼	=	66.3	54.8▼	68.4=	>	59.5	69.8▲
Er waren voldoende oefenkansen om les te geven op een school	GI	79.8	49.1▼	<	84.4	58.6▼	64.2▼	>	77.1	54.4▼
	KORT	77.7	50.7▼	=	74.6	56.9▼	65.8=	=	69.0	62.4▼
In het algemeen was de kwaliteit ervan hoog	GI	84.3	61.5▼	<	88.3	73.5▼	77.5▼	>	82.0	79.3=
	KORT	83.6	56.4▼	>	70.9	70.0=	80.2=	=	64.2	75.7▲

GI = Geïntegreerde lerarenopleiding.

KORT= Specifieke of verkorte lerarenopleiding.

H2: Onderwijs: Een veld in beweging

- Instroom: Lager opgeleid, maar **positief** over kwaliteit en voorbereiding
 - Percentage leraren dat zich dankzij hun formele opleiding 'veel' voorbereid voelt op de volgende aspecten van het lesgeven dit jaar uitgesplitst naar type opleiding

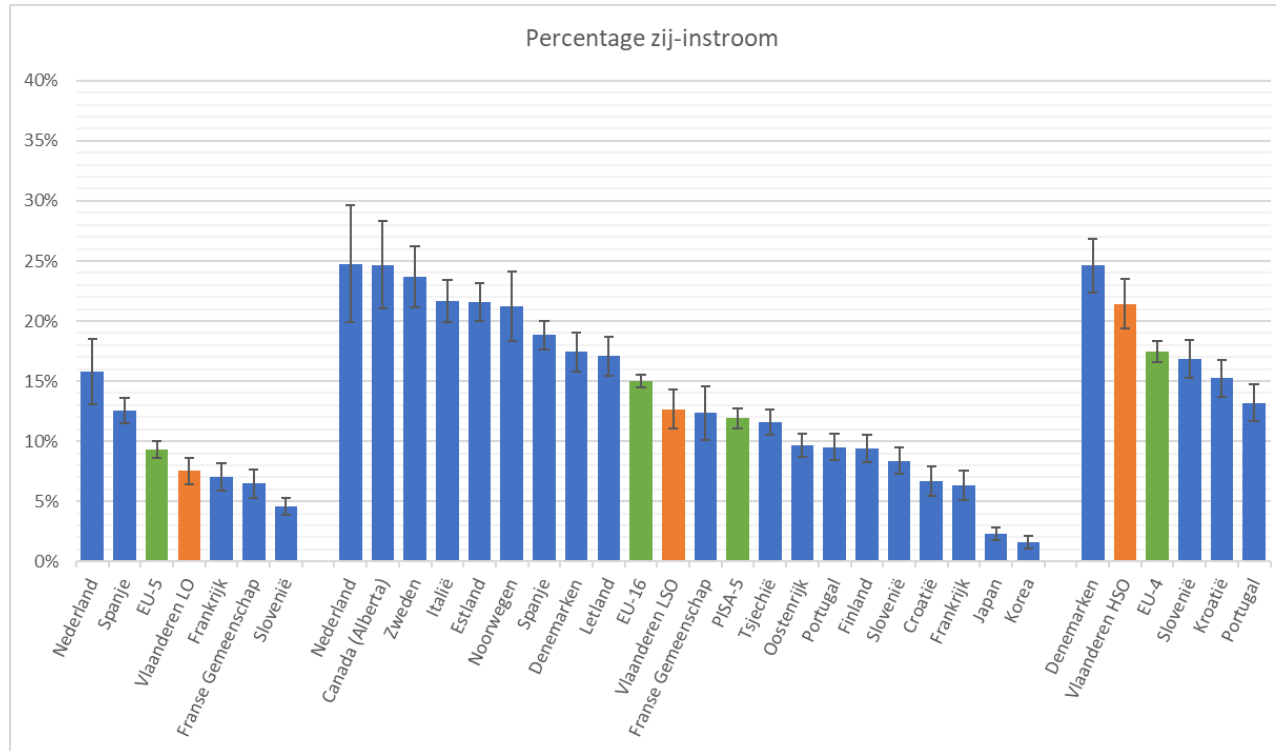
		Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
		VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Inhoud van het vak/de vakken die ik geef	GI	38.1	17.1▼	<	59.2	36.5▼	22.9▼	=	55.2	38.1▼
	KORT	23.9	13.8▼	<	36.4	31.8=	21.8▼	=	39.0	26.5▼
Didactiek van een aantal of alle vakken waarin ik lesgeef	GI	36.9	15.2▼	<	43.3	19.3▼	16.6▼	=	39.9	23.2▼
	KORT	21.4	11.0▼	=	21.8	16.0▼	16.6=	=	21.2	12.2▼
Algemene pedagogie	GI	31.1	16.1▼	=	31.8	16.9▼	16.1▼	=	28.8	21.3▼
	KORT	21.0	11.0▼	=	21.0	15.2▼	19.0=	=	17.2	12.6=
Praktijkervaring (bv. stages) in een aantal of alle vakken waarin ik lesgeef	GI	31.9	14.4▼	<	39.4	18.9▼	17.8▼	>	33.5	18.6▼
	KORT	23.4	13.5▼	=	23.9	15.1▼	17.3=	=	18.9	16.5=
Lesgeven in een multiculturele of meertalige setting	GI	6.4	4.3▼	=	5.8	6.2=	6.2=	=	7.3	5.8=
	KORT	6.9	4.9=	=	9.0	7.4=	4.0=	=	7.6	4.3▼
Gebruik van digitale middelen en tools bij het lesgeven	GI	6.9	6.0=	<	10.6	8.4▼	8.4▼	=	11.1	7.3▼
	KORT	7.9	6.7=	=	12.5	12.3=	6.2▼	=	11.0	12.5=
Het ondersteunen van de sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen	GI	10.7	8.4▼	>	7.2	7.8=	8.0=	=	6.9	7.3=
	KORT	5.7	10.2=	<	11.9	8.5▼	7.4=	>	6.1	9.8=

GI = Geïntegreerde lerarenopleiding.

KORT= Specifieke of verkorte lerarenopleiding.

H2: Onderwijs: Een veld in beweging

- Instroom: zij-instroom groeit, eerste keuze, en intrinsiek gemotiveerd
 - Zij-instromers (minstens 10 jaar ervaring in functies buiten het onderwijs)



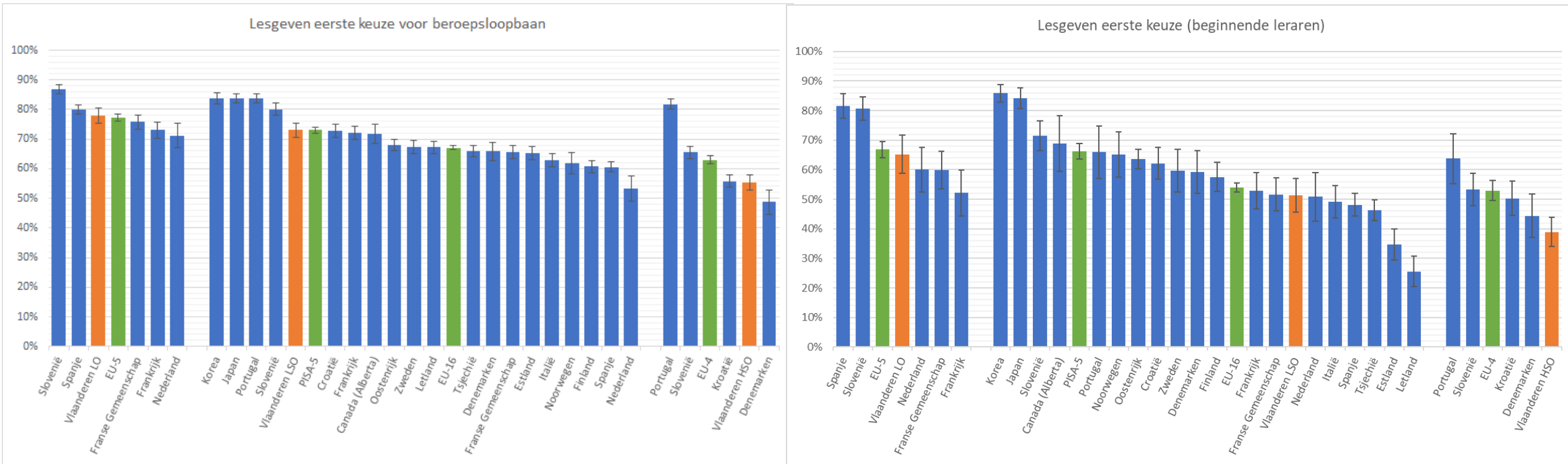
Toename zij-instroom

	2018	2024	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	4.5	7.5	3.1*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	8.6	12.7	4.1*
EU-16 Gemiddelde	12.3	15.0	2.7=

H2: Onderwijs: Een veld in beweging

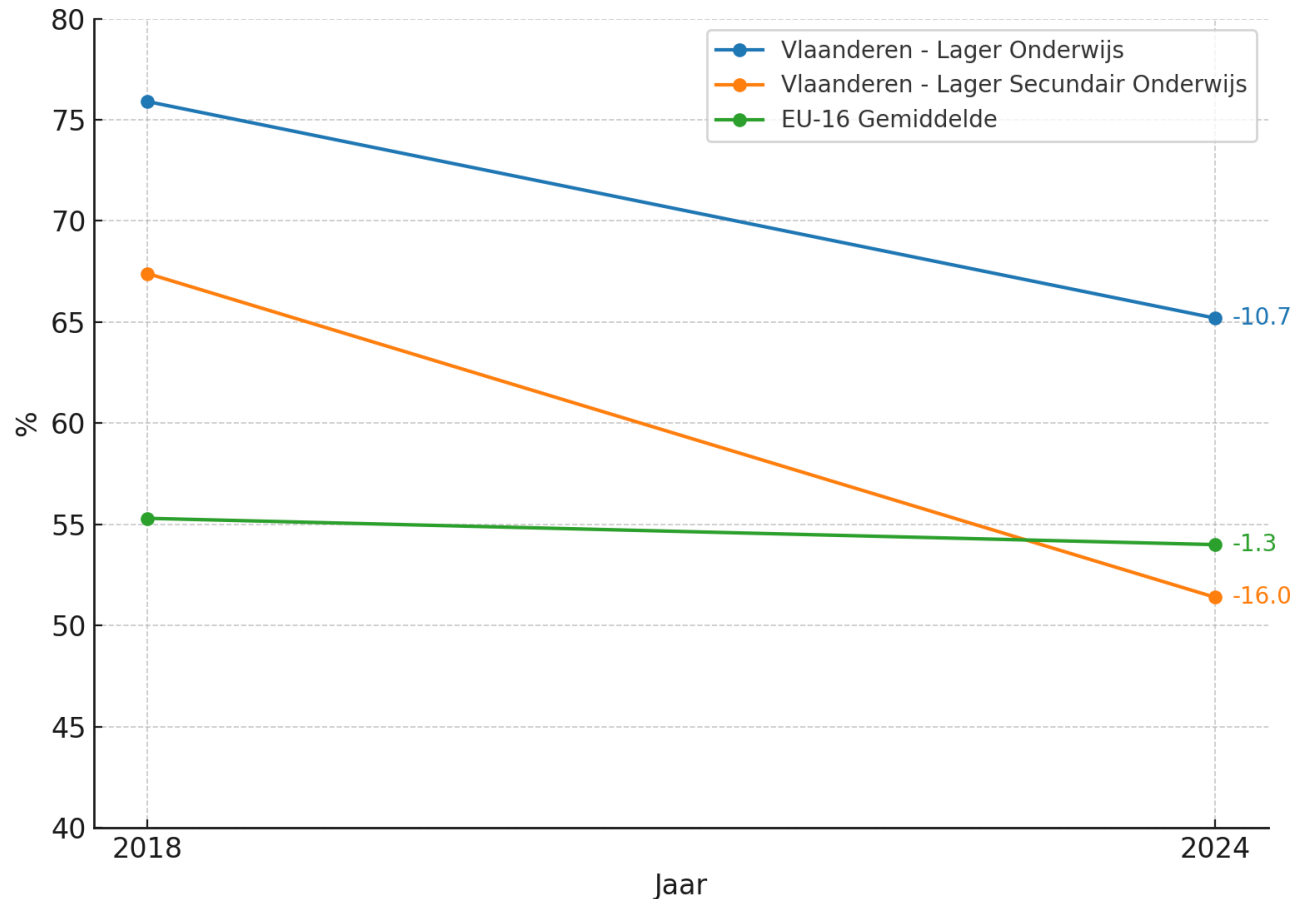
▼ Instroom: zij-instroom groeit, eerste keuze, en intrinsiek gemotiveerd

▼ *Was lesgeven uw eerste keuze voor uw beroepsloopbaan? (%ja)*



H2: Onderwijs: Een veld in beweging

- Instroom: zij-instroom groeit, **eerste keuze**, en intrinsiek gemotiveerd
 - Verandering in percentage lesgeven eerste keuze – Beginnende leraren



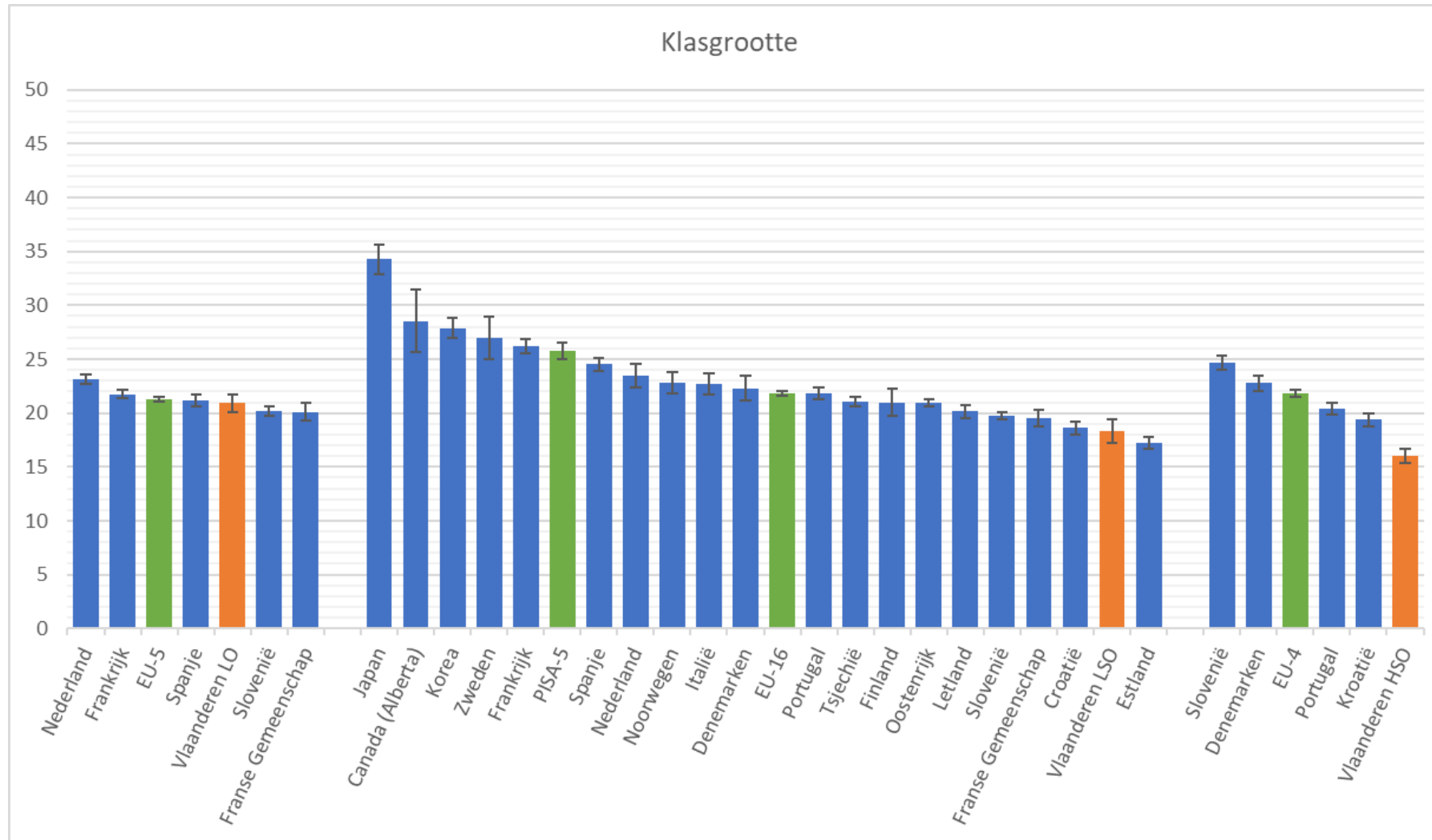
H2: Onderwijs: Een veld in beweging

- Instroom: zij-instroom groeit, eerste keuze, en intrinsiek gemotiveerd
 - Percentage leraren voor wie de volgende aspecten van 'groot belang' is als leraar

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Extrinsieke motivaties									
De werkuren sluiten goed aan bij mijn gezinsverantwoordelijkheden	54.1	51.4=	=	57.6	52.4▼	52.5▼	=	54.6	55.9=
Het lerarenberoep biedt jobzekerheid	53.7	49.9▼	=	53.6	47.8▼	54.1=	=	51.3	41.3▼
Lesgeven biedt ruimte voor flexibiliteit (reizen, deeltijds werken, familiale verplichtingen)	35.4	34.4=	<	43.5	37.3▼	38.6▼	=	46.5	39.6▼
Intrinsieke motivaties									
Ik werk graag met kinderen/jongeren	94.6	83.3▼	>	87.3	74.6▼	63.1▼	>	81.1	77.6▼
Lesgeven levert een waardevolle bijdrage aan de samenleving	75.9	68.0▼	=	74.7	63.0▼	56.9▼	=	75.3	66.3▼
Lesgeven geeft me de kans om de volgende generatie te beïnvloeden	62.2	55.8▼	=	62.6	55.7▼	53.4▼	=	63.5	62.5=
Lesgeven geeft me de kans om sociale ongelijkheid te bestrijden	41.9	51.1▲	>	36.6	44.2▲	33.7▼	=	35.4	45.3▲
Andere motivaties									
Lesgeven sluit goed aan bij mijn capaciteiten	88.9	75.7▼	<	91.9	74.5▼	64.3▼	>	89.4	80.8▼
Lesgeven biedt me autonomie	40.3	51.3▲	<	49.5	50.3=	44.1▼	<	55.3	57.7=

H3: Arbeidsomstandigheden

- ▮ Kleinere klassen maar minder ondersteuning, meer deeltijds werk en jobzekerheid



H3: Arbeidsomstandigheden

- ▼ Kleinere klassen maar minder steun, meer deeltijds werk, meer jobzekerheid
 - ▼ Klasgrootte en ratio's tussen leerlingen, leraren en ander ondersteunend personeel

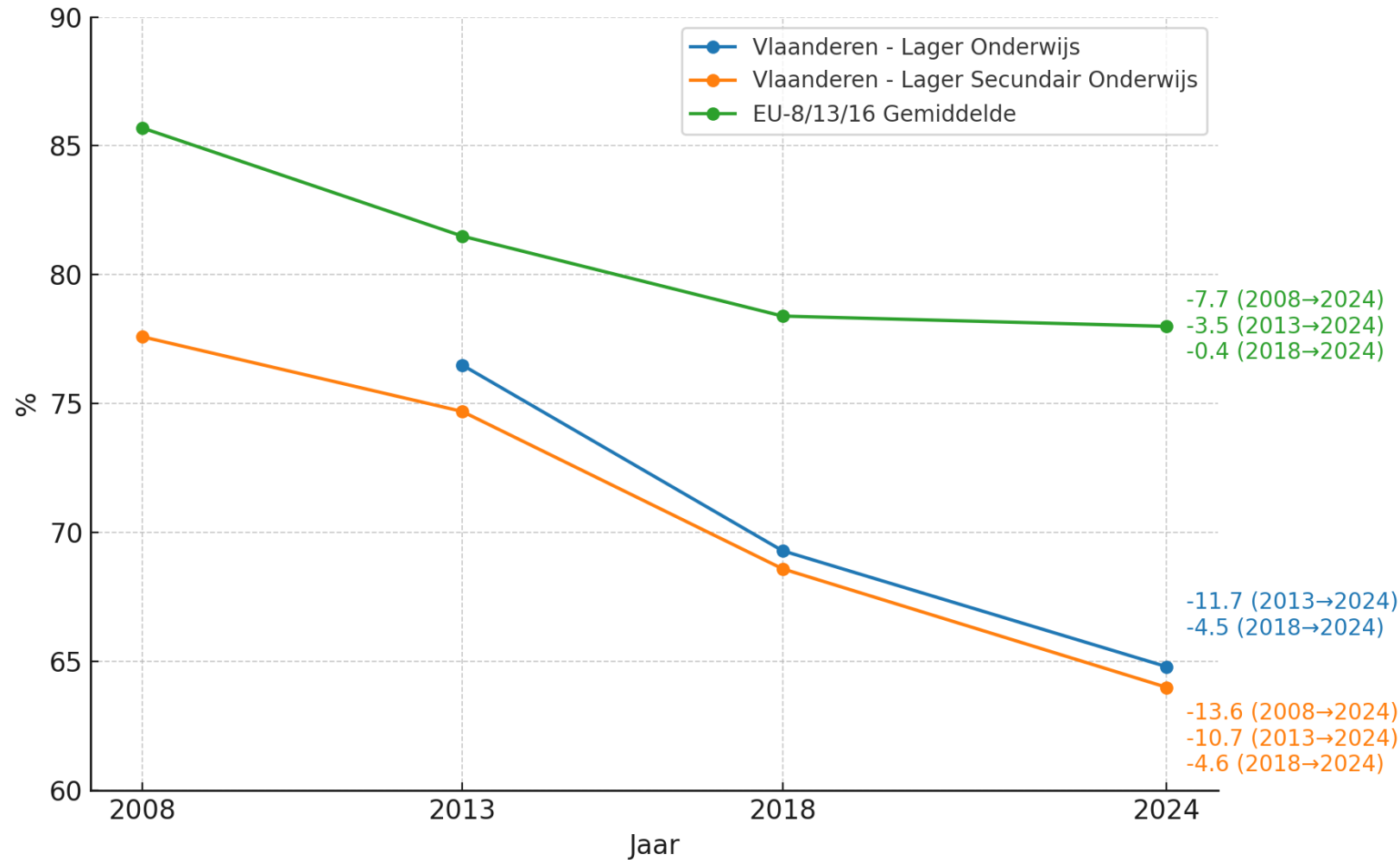
	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Aantal leerlingen in de doelklas	20.9	21.3=	>	18.3	21.8▲	25.8▲	>	16.0	21.8▲
Ratio van leerlingen tegenover leraren	12.6	13.1=	>	7.8	9.7▲	12.6▲	>	7.2	9.3▲
Ratio van leraren tegenover pedagogisch ondersteunend personeel ¹⁷	12.4	7.5▼	<	23.7	10.6▼	6.6▼	=	27.9	14.4▼
Ratio van leraren tegenover administratief of management personeel ¹⁸	7.7	7.7=	=	8.5	9.3=	7.1▼	<	10.4	9.1=

H3: Arbeidsomstandigheden

▮ Kleinere klassen maar minder ondersteuning, meer deeltijds werk en jobzekerheid

▮ Voltijds werkende leraren

Verandering in percentage voltijds werkende leraren



H3: Arbeidsomstandigheden

▼ Kleinere klassen maar minder ondersteuning, meer deeltijds werk en jobzekerheid

▼ Tewerkstellingstatuut van leraren

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Vaste aanstelling (een doorlopend contract zonder vaste einddatum vóór de pensioengerechtigde leeftijd) ¹	90.5	83.2▼	>	87.2	83.6▼	77.1▼	>	83.9	85.8=
Tijdelijk contract voor een periode van meer dan één schooljaar ²	2.3	2.5=	=	2.8	3.3=	6.4▲	=	3.5	5.2▲
Tijdelijk contract voor een periode van één schooljaar of minder ³	7.2	14.3▲	<	10.0	13.1▲	16.5▲	<	12.6	9.0▼

▼ Tewerkstellingstatuut van beginnende leraren

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Vaste aanstelling (een doorlopend contract zonder vaste einddatum vóór de pensioengerechtigde leeftijd) ¹	60.9	49.5▼	=	55.2	50.9=	47.9▼	=	49.1	53.3=
Tijdelijk contract voor een periode van meer dan één schooljaar ²	9.2	6.7=	=	8.6	6.9=	10.4=	=	10.2	9.4=
Tijdelijk contract voor een periode van één schooljaar of minder ³	29.9	43.8▲	=	36.3	42.2▲	41.7=	=	40.7	37.4=

H3: Arbeidsomstandigheden

- Voornamelijk voltijds werkende schoolleiders zonder lesopdracht
 - Voltijds en deeltijds werkende schoolleiders

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Percentage voltijds werkende schoolleiders (>90%)	89.8	73.7 ▼	<	97.3	92.1 ▼	92.7 ▼	=	96.9	98.7=
Percentage deeltijds werkende schoolleiders	10.2	26.3 ▲	>	2.7	7.9 ▲	7.3 ▲	=	3.1	1.3=
Percentage deeltijds werkende schoolleiders (71-90%)	3.4	9.4 ▲	=	1.3	3.4=	1.4=	=	2.7	0.0 ▼
Percentage deeltijds werkende schoolleiders (50-70%)	6.8	9.0=	>	1.3	2.6=	2.6=	=	0.4	0.8=
Percentage deeltijds werkende schoolleiders (<50%)	0.0	7.9=	>	0.0	1.9=	3.2 ▼	>	0.0	0.4=

- Lesopdracht schoolleiders

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Lesopdracht directie	7.4	43.6 ▲	=	4.5	30.0 ▲	25.5 ▲	=	5.9	18.5 ▲

H3: Arbeidsomstandigheden

▮ Tijdsbesteding van voltijds werkende leraren (in uren van 60 minuten)

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Totaal aantal uur	42.9	40.8▼	>	40.4	40.0=	44.8▲	=	41.1	40.5=
Lesgeven	24.7	24.8=	>	20.7	21.0=	22.1▲	=	20.1	19.7=
Individueel plannen of voorbereiden van lessen, op school of buiten school	5.9	6.9▲	<	7.2	7.1=	6.8=	<	8.0	8.8▲
Het werk van leerlingen verbeteren/punten geven	3.8	3.7=	<	4.9	4.6=	4.1▼	=	4.8	5.8▲
Algemeen administratief werk (inclusief communicatie, papierwerk en andere administratieve verplichtingen)	2.8	2.5▼	=	2.8	2.5▼	3.4▲	=	2.6	3.0▲
Samenwerking en overleg met collega's binnen deze school	2.7	3.0▲	=	2.6	3.0▲	2.8=	=	2.5	3.1▲
Leerlingen adviseren (inclusief leerlingenbegeleiding, virtuele begeleiding, loopbaanbegeleiding en begeleiding bij wangedrag)	1.4	1.7▲	<	1.9	2.2=	2.4▲	=	1.5	2.6▲
Participatie in het schoolmanagement	1.4	1.3=	=	1.2	1.1=	1.6▲	=	1.1	1.3▲
Communicatie en samenwerking met ouders of voogden	1.3	1.8▲	>	1.1	1.6▲	1.5▲	>	0.7	1.3▲
Betrokkenheid bij extra-curriculaire activiteiten (bv. naschoolse sport en culturele activiteiten)	0.7	0.9▲	<	1.1	1.2=	2.4▲	<	1.7	1.7=
Activiteiten op het gebied van professioneel leren	0.9	1.8▲	=	1.0	1.6▲	1.6▲	=	1.0	2.3▲
Andere taken	1.4	1.8▲	=	1.4	1.7▲	1.6=	=	1.4	1.9▲

H3: Arbeidsomstandigheden

▮ Tijdsbesteding van deeltijds (71-90%) werkende leraren (in uren van 60 minuten)

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Totaal aantal uur	38.5	35.3▼	>	35.8	33.5▼	38.4=	=	35.9	33.7=
Lesgeven	21.3	19.9▼	>	16.9	17.2=	18.3▲	>	16.0	17.2=
Individueel plannen of voorbereiden van lessen, op school of buiten school	5.5	6.1=	=	5.9	6.4▲	6.0=	<	8.1	8.1=
Het werk van leerlingen verbeteren/punten geven	3.6	3.2=	<	4.5	3.9▼	3.5▼	=	4.8	5.5=
Algemeen administratief werk (inclusief communicatie, papierwerk en andere administratieve verplichtingen)	2.8	1.9▼	=	2.6	2.1▼	2.5=	=	2.4	3.0=
Samenwerking en overleg met collega's binnen deze school	2.3	3.3=	=	2.4	2.8=	2.3=	=	2.2	2.9=
Leerlingen adviseren (inclusief leerlingenbegeleiding, virtuele begeleiding, loopbaanbegeleiding en begeleiding bij wangedrag)	1.2	2.1▲	<	1.5	2.0▲	1.7=	=	1.5	3.2=
Participatie in het schoolmanagement	1.2	1.2=	>	0.8	0.7=	0.7=	=	0.6	0.5=
Communicatie en samenwerking met ouders of voogden	1.4	1.6=	>	0.8	1.3▲	1.0=	=	0.8	1.4=
Betrokkenheid bij extra-curriculaire activiteiten (bv. naschoolse sport en culturele activiteiten)	0.6	1.0=	<	1.3	1.1=	1.2=	=	1.0	1.8=
Activiteiten op het gebied van professioneel leren	0.8	1.5▲	=	0.9	1.4▲	1.4=	=	0.8	2.3▲
Andere taken	1.2	1.8=	=	1.0	1.6▲	1.3=	=	1.1	2.3=

H3: Arbeidsomstandigheden

▼ Onderwijskwaliteit wordt het meest belemmerd door een tekort aan gekwalificeerde leraren

▼ Percentage schoolleiders dat aangeeft dat volgende kenmerken kwaliteitsvol onderwijs 'in hoge mate' belemmert

ISCED1 TOP 6

	Lager onderwijs	
	VL	EU-5
Tekort aan ondersteunend personeel	29.2	20.4▼
Tekort aan gekwalificeerde leraren	19.6	7.5▼
Tekort aan of onvoldoende tijd voor onderwijskundig leiderschap	18.7	13.7=
Tekort aan of ontoereikende lesruimtes (bv. klaslokalen)	17.5	10.2▼
Tekort aan leraren die competent zijn in het lesgeven aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	16.6	13.4=
Tekort aan of ontoereikende fysieke infrastructuur (bv. klasmeubilair, schoolgebouwen, verwarming/airco, en verlichting)	11.2	10.9=

ISCED2 TOP 6

	Eerste graad secundair onderwijs		
	VL	EU-16	PISA-5
Tekort aan gekwalificeerde leraren	11.8	7.0=	10.1=
Tekort aan leraren die competent zijn in het lesgeven aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	6.7	10.2=	10.9=
Tekort aan of onvoldoende tijd voor onderwijskundig leiderschap	6.6	10.9=	7.5=
Tekort aan of ontoereikende fysieke infrastructuur (bv. klasmeubilair, schoolgebouwen, verwarming/airco, en verlichting)	5.0	8.5=	5.7=
Tekort aan leraren voor praktijkvakken	4.0	3.8=	3.9=
Tekort aan leraren die competent zijn in het lesgeven aan leerlingen in een multiculturele of meertalige context	3.8	5.8=	3.9=

ISCED3 TOP 6

	Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-4
Tekort aan gekwalificeerde leraren	17.6	7.0▼
Tekort aan of onvoldoende tijd voor onderwijskundig leiderschap	16.7	4.1▼
Tekort aan leraren voor praktijkvakken	13.7	10.4=
Tekort aan leraren die competent zijn in het lesgeven aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	11.7	6.9=
Tekort aan of ontoereikende lesruimtes (bv. klaslokalen)	10.8	7.4=
Tekort aan of ontoereikende fysieke infrastructuur (bv. klasmeubilair, schoolgebouwen, verwarming/airco, en verlichting)	6.9	6.7=

H4: Wat doen leraren?

- ▼ Tijdsbesteding in de klas leraren
 - ▼ Feitelijke lestijd onder druk, meer tijd naar ordehandhaving

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Feitelijk lesgeven en leren	68.0	70.8 ▲	<	72.1	76.3 ▲	75.3 ▲	<	74.1	82.1 ▲
Ordehandhaving in de klas (discipline houden)	18.2	18.5 =	=	17.5	15.0 ▼	15.8 ▼	>	15.4	9.5 ▼
Administratieve taken (bv. aanwezigheden noteren, uitdelen van informatie/formulieren)	14.0	10.7 ▼	>	10.2	8.5 ▼	8.7 ▼	=	10.4	8.1 ▼

H4: Wat doen leraren?

- ▮ Tijdsbesteding in de klas leraren
 - ▮ Feitelijke lestijd onder druk, meer tijd naar ordehandhaving

Feitelijk lesgeven en leren							
	2008	2013	2018	2024	2024 – 2008	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	a	79.0	76.3	68.0	a	-11.0*	-8.4*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	77.8	77.0	74.4	72.1	-5.7*	-4.9*	-2.3*
EU-9/13/16 Gemiddelde	79.2	80.5	79.0	76.3	-3.0‡	-4.2=	-2.7=
Ordehandhaving							
	2008	2013	2018	2024	2024 – 2008	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	a	12.7	14.4	18.2	a	5.5*	3.8*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	13.5	13.4	15.3	17.5	4.1*	4.2*	2.3*
EU-9/13/16 Gemiddelde	13.1	11.9	12.9	15.0	1.9‡	3.1=	2.1=
Administratieve taken							
	2008	2013	2018	2024	2024 – 2008	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	a	8.2	9.1	14.0	a	5.8*	4.9*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	8.7	9.3	10.1	10.2	1.5*	0.9*	0.2=
EU-9/13/16 Gemiddelde	7.6	7.1	7.7	8.5	0.9‡	1.4=	0.8‡

H4: Wat doen leraren?

- Lespraktijken – veel aandacht voor klasmanagement
 - Percentage leraren dat aangeeft 'altijd' de volgende lespraktijken toe te passen in de les

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Klasmanagement									
Aan leerlingen zeggen dat ze de regels in de klas moeten volgen	42.9	59.1▲	=	41.8	45.1▲	35.8▼	>	30.7	37.3▲
Aan leerlingen zeggen dat ze moeten luisteren naar wat ik zeg	40.4	55.6▲	=	40.2	44.4▲	33.5▼	>	27.8	37.8▲
Leerlingen bedaren die storend gedrag vertonen	43.1	52.3▲	<	51.3	41.3▼	30.6▼	>	36.7	36.7=
Als de les begint, meteen aangeven dat de leerlingen snel stil moeten zijn	45.9	39.2▼	<	61.6	32.5▼	28.2▼	>	42.8	24.7▼

- Evolutie percentage leraren dat aangeeft 'altijd' de volgende lespraktijken met betrekking tot 'klasmanagement' toe te passen tussen 2018 en 2024

	Leerlingen wijzen op het volgen van klasregels			Leerlingen erop wijzen dat ze naar de leerkracht moeten luisteren			Leerlingen bedaren die storend gedrag vertonen			Bij het begin van de les wordt de leerlingen om stilte gevraagd		
	2018	2024	2024-2018	2018	2024	2024-2018	2018	2024	2024-2018	2018	2024	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	36.5	42.9	6.4*	36.2	40.4	4.2*	45.3	43.1	-2.3=	48.8	45.9	-2.9=
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	36.5	41.8	5.4*	37.1	40.2	3.1=	46.4	51.3	5.0*	53.2	61.6	8.4*
EU-16 Gemiddelde	35.4	45.1	9.7‡	36.3	44.4	8.0‡	31.8	41.3	9.5‡	27.5	32.5	4.9=

H4: Wat doen leraren?

- Doelgerichtheid beperkt in SO en lagere mate van cognitieve activatie
 - Percentage leraren dat aangeeft 'altijd' de volgende lespraktijken toe te passen in de les

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Duidelijkheid van instructie									
Een samenvatting geven van onlangs geleerde inhoud	12.0	31.8▲	<	21.5	30.7▲	29.9▲	=	21.5	29.3▲
Doelstellingen meegeven aan de leerlingen aan het begin van de les	37.3	37.4=	>	27.4	38.4▲	43.8▲	=	23.8	35.9▲
Uitleggen wat ik van de leerlingen verwacht dat ze moeten leren	44.4	45.0=	<	61.6	42.4▼	47.4▼	>	54.9	40.1▼
Uitleggen hoe nieuwe en oudere onderwerpen met elkaar verband houden	22.4	31.2▲	<	38.8	37.3=	36.1=	=	38.9	42.0▲
Cognitieve activatie									
Opdrachten geven waarvoor er geen voor de handliggende oplossing is	1.7	5.8▲	<	2.8	7.4▲	5.6▲	<	4.6	10.9▲
Taken geven waarbij leerlingen kritisch moeten denken	2.7	7.3▲	<	4.6	9.5▲	8.0▲	<	8.1	15.0▲
Leerlingen laten werken in kleine groepjes om tot een gezamenlijke oplossing te komen voor een probleem of taak	2.9	7.5▲	=	2.7	6.5▲	9.0▲	=	3.4	9.8▲
Leerlingen vragen zelf manieren te bedenken om complexe taken op te lossen	3.1	7.3▲	=	3.0	5.8▲	6.8▲	=	4.2	6.5▲
Verbreedende activiteiten									
Verwijzen naar een probleem uit het dagelijkse leven of werk om aan te tonen waarom de nieuwe kennis nuttig is	11.8	19.2▲	<	16.2	21.3▲	19.6▲	<	20.3	31.8▲
De leerlingen projecten geven die minstens één week duren om af te werken	6.2	5.8=	<	9.6	5.8▼	6.4▼	>	5.5	5.6=
De leerlingen aanmoedigen om argumenten van andere leerlingen in vraag of ter discussie te stellen	2.8	6.8▲	<	4.7	10.0▲	7.3▲	=	6.2	13.0▲

H4: Wat doen leraren?

▼ Leraren werken vooral samen door middel van **uitwisseling van materialen**

▼ Percentage leraren dat aangeeft volgende 'eenvoudige' samenwerkingsactiviteiten op school uit te voeren

		Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs	
		VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4
Lesmaterialen uitwisselen met collega's									
	Nooit	5.1	3.9=	>	2.3	5.8▲	7.8▲	=	2.8
	Minder dan 1 keer per maand	29.9	35.1▲	=	29.1	45.0▲	53.1▲	<	43.5
	Minstens 1 keer per maand	65.0	61.0▼	=	68.6	49.2▼	39.2▼	>	53.7
Deelnemen aan besprekingen over de leervorderingen van specifieke leerlingen									
	Nooit	4.7	1.5▼	>	2.0	2.1=	3.1▲	=	2.5
	Minder dan 1 keer per maand	47.4	28.5▼	<	64.7	29.8▼	33.5▼	=	68.3
	Minstens 1 keer per maand	47.8	70.0▲	>	33.2	68.1▲	63.4▲	=	29.2
Samenwerken met andere leraren van deze school om te zorgen voor gemeenschappelijke evaluatiestandaarden voor het beoordelen van de vooruitgang bij leerlingen									
	Nooit	13.7	8.9▼	>	9.1	7.1▼	8.7=	=	10.7
	Minder dan 1 keer per maand	54.7	42.7▼	<	63.4	48.1▼	56.2▼	<	67.8
	Minstens 1 keer per maand	31.6	48.4▲	>	27.5	44.8▲	35.1▲	>	21.5
Samenwerken met ouders of voogden om de leeractiviteiten van leerlingen in het algemeen te verrijken									
	Nooit	20.4	19.1=	<	34.9	20.3▼	15.7▼	<	41.7
	Minder dan 1 keer per maand	64.5	56.6▼	>	59.1	56.0▼	60.2=	>	54.9
	Minstens 1 keer per maand	15.2	24.4▲	>	6.0	23.7▲	24.1▲	>	3.4

H4: Wat doen leraren?

Samenwerking neemt wel toe

- Verandering in het percentage leraren dat aangeeft dat de opgenomen 'eenvoudige' samenwerkingsactiviteiten minstens één keer per maand voorkomen op school tussen 2013 en 2024

	Lesmaterialen uitwisselen met collega's				
	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	58.0	62.4	65.0	7.0*	2.6=
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	51.9	59.4	68.6	16.7*	9.2*
EU-13/16 Gemiddelde	43.5	47.9	49.2	5.6‡	1.3‡

	Deelnemen aan besprekingen over de leervorderingen van specifieke leerlingen				
	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	34.9	38.9	47.8	12.9*	8.9*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	25.4	27.2	33.2	7.8*	6.1*
EU-13/16 Gemiddelde	70.1	68.2	68.1	-2.0‡	-0.1‡

	Samenwerken met andere leraren van deze school om te zorgen voor gemeenschappelijke evaluatiestandaarden voor het beoordelen van de vooruitgang bij leerlingen				
	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	25.3	25.4	31.6	6.3*	6.2*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	23.2	21.7	27.5	4.3*	5.8*
EU-13/16 Gemiddelde	42.5	42.3	44.8	2.3=	2.5=

H4: Wat doen leraren?

Complexere vormen van samenwerken blijven achterop

Percentage leraren dat aangeeft volgende 'complexe' samenwerkingsactiviteiten op school uit te voeren

		Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
		VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Samen lesgeven in dezelfde klas										
	Nooit	19.5	45.4 ▲	<	42.4	39.5=	35.2 ▼	<	54.5	36.0 ▼
	Minder dan 1 keer per maand	30.5	18.4 ▼	=	27.9	29.6=	34.4 ▲	=	27.0	48.5 ▲
	Minstens 1 keer per maand	50.0	36.2 ▼	>	29.7	31.0=	30.4=	>	18.5	15.5 ▼
Lessen van andere leraren observeren en feedback geven										
	Nooit	60.7	54.5 ▼	>	48.3	47.5=	34.9 ▼	=	51.0	47.3 ▼
	Minder dan 1 keer per maand	33.2	36.6=	<	46.3	43.6=	58.4 ▲	=	45.6	47.8=
	Minstens 1 keer per maand	6.2	8.9 ▲	=	5.3	8.9 ▲	6.7=	=	3.3	4.9 ▲
Deelnemen aan gezamenlijke activiteiten voor verschillende klassen en leeftijdsgroepen (bv. projecten)										
	Nooit	5.4	9.7 ▲	<	7.4	14.6 ▲	22.7 ▲	<	10.5	14.1 ▲
	Minder dan 1 keer per maand	74.2	66.0 ▼	<	80.4	72.7 ▼	66.0 ▼	=	79.6	76.7 ▼
	Minstens 1 keer per maand	20.4	24.3 ▲	>	12.3	12.7=	11.2=	=	9.9	9.2=
Deelnemen aan collaboratief professioneel leren										
	Nooit	24.6	14.0 ▼	<	28.6	13.9 ▼	14.0 ▼	<	32.4	10.2 ▼
	Minder dan 1 keer per maand	61.4	64.6 ▲	=	63.8	67.6 ▲	67.6 ▲	=	63.1	77.7 ▲
	Minstens 1 keer per maand	14.0	21.5 ▲	>	7.6	18.5 ▲	18.4 ▲	=	4.6	12.1 ▲

H4: Wat doen leraren?

▼ Kleine toename, geen feedbackcultuur

- ▼ Verandering in het percentage leraren dat aangeeft dat de opgenomen 'complexe' samenwerkingsactiviteiten minstens één keer per maand voorkomen op school tussen 2013 en 2024

Deelnemen aan gezamenlijke activiteiten voor verschillende klassen en leeftijdsgroepen (bv. projecten)

	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	14.1	18.1	20.4	6.4*	2.3=
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	4.3	8.3	12.3	7.9*	3.9*
EU-13/16 Gemiddelde	10.2	11.2	12.7	2.5‡	1.5=

Deelnemen aan collaboratief professioneel leren

	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	7.3	9.7	14.0	6.7*	4.3*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	3.8	4.3	7.6	3.8*	3.4*
EU-13/16 Gemiddelde	12.7	17.2	18.5	5.9=	1.4=

Samen lesgeven

	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	35.1	46.4	50.0	14.9*	3.6=
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	11.6	18.1	29.7	18.1*	11.6*
EU-13/16 Gemiddelde	24.7	27.6	31.0	6.3‡	3.4‡

Lessen van andere leraren observeren en feedback geven

	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	2.6	4.8	6.2	3.6*	1.4=
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	1.3	3.3	5.3	4.0*	2.0=
EU-13/16 Gemiddelde	8.2	8.5	8.9	0.7‡	0.4=

H4: Wat doen leraren?

▼ Leraren achten zichzelf in grote mate effectief

- ▼ Percentage leraren dat zichzelf 'in grote mate' effectief acht met betrekking tot volgende pedagogische principes en overtuigingen

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Klasmanagement									
Storend gedrag in de klas onder controle krijgen	41.5	35.0▼	<	46.5	34.8▼	34.4▼	>	40.7	38.7=
Verwachtingen omtrent het gedrag van leerlingen duidelijk maken	59.9	55.8▼	=	59.3	48.2▼	42.6▼	>	54.9	49.2▼
Ervoor zorgen dat leerlingen de klasregels volgen	55.0	44.9▼	>	49.4	34.7▼	31.9▼	>	40.8	33.1▼
Een leerling bedaren die storend of luidruchtig is	47.2	36.6▼	=	47.8	31.5▼	27.9▼	>	40.2	37.9=
Leerlingenbetrokkenheid									
Leerlingen ervan overtuigen dat zij goede resultaten kunnen behalen in hun schoolwerk	54.3	44.1▼	>	44.8	32.9▼	30.3▼	=	42.8	36.0▼
Leerlingen helpen waardering te hebben voor ‘leren’	40.8	42.0=	>	27.8	27.4=	28.8=	>	24.7	33.4▲
Leerlingen motiveren die weinig interesse in schoolwerk tonen	22.4	24.3=	>	14.6	17.6▲	19.6▲	=	14.9	19.8▲
Leerlingen helpen kritisch te denken	31.5	28.7▼	=	29.9	29.3=	23.2▼	<	35.3	35.1=
Lespraktijken									
Goede vragen opstellen voor leerlingen	46.7	30.6▼	<	52.6	32.0▼	28.8▼	=	49.4	38.2▼
Verschillende evaluatiestrategieën gebruiken	19.2	24.1▲	<	23.7	28.3▲	23.9=	=	25.9	31.4▲
Een alternatieve uitleg geven, bijvoorbeeld wanneer leerlingen iets niet begrijpen	59.6	47.7▼	=	59.7	48.1▼	35.9▼	=	61.5	54.9▼
Verschillende instructiemethoden gebruiken in de les	45.3	36.1▼	=	42.0	33.8▼	26.9▼	=	40.4	36.1▼
Het leren van leerlingen ondersteunen met behulp van digitale middelen en tools	22.8	17.4▼	<	30.5	24.6▼	22.5▼	=	29.0	26.5▼
Elke leerling helpen voortgang te boeken	47.6	42.3▼	>	29.4	28.1=	26.0▼	=	29.8	29.7=
Prestatiekloven bij leerlingen verkleinen	13.0	18.0▲	>	9.5	11.8▲	10.9=	=	9.0	14.8▲

Verandering in het percentage leraren dat 'in grote mate' in staat is de aspecten omtrent klasmanagement van de leerlingen toe te passen tussen 2013 en 2024

Minder in staat om uitdagend gedrag in de klas aan te pakken

Storend gedrag in de klas onder controle krijgen					
	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	51.2	49.9	41.5	-9.7*	-8.4*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	52.9	50.2	46.5	-6.5*	-3.7*
EU-13/16 Gemiddelde	38.0	35.1	34.8	-3.2=	-0.3‡

Mijn verwachtingen omtrent het gedrag van leerlingen duidelijk maken					
	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	61.5	62.0	59.9	-1.6=	-2.0=
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	55.1	57.3	59.3	4.2*	2.0=
EU-13/16 Gemiddelde	45.6	45.9	48.2	2.7=	2.4=

Ervoor zorgen dat leerlingen de klasregels volgen					
	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	57.6	59.8	55.0	-2.6=	-4.8*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	52.9	53.3	49.4	-3.5*	-3.8*
EU-13/16 Gemiddelde	37.9	35.0	34.7	-3.2=	-0.2‡

Een leerling bedaren die storend of luidruchtig is					
	2013	2018	2024	2024 – 2013	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	51.7	53.7	47.2	-4.5*	-6.5*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	52.3	51.6	47.8	-4.5*	-3.8*
EU-13/16 Gemiddelde	34.6	32.4	31.5	-3.1=	-0.9=

H5: Onderwijs als sociaal gebeuren

- ▼ Sociaal en collaboratief klimaat in de klas en op school
 - ▼ Sociale relaties positief ingeschat

Percentage leraren dat het eens of helemaal eens is

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Leerkrachten en leerlingen kunnen meestal goed met elkaar opschieten	97.9	97.4=	=	97.2	96.7=	96.6=	=	96.0	97.2=
Voor de meeste leraren is het welzijn van de leerlingen belangrijk	99.0	97.9▼	>	97.7	96.7▼	97.0=	=	97.7	97.1=
De meeste leraren in deze school zijn geïnteresseerd in wat leerlingen tezeggen hebben	98.2	95.1▼	>	95.9	92.7▼	95.6=	=	94.8	90.8▼
Als een leerling uit deze school extra ondersteuning nodig heeft, dan geeft de school die ook	96.5	95.4=	=	97.7	91.2▼	95.4▼	=	97.5	95.0▼
Leraren kunnen beroep doen op elkaar	96.1	89.0▼	=	95.8	86.4▼	87.4▼	=	94.4	81.8▼
De directeur heeft een goede verstandhouding met de medewerkers	85.1	89.8▲	=	83.4	86.7=	84.4=	=	80.9	84.8▲
De directeur heeft een goede professionele verstandhouding met de ouders/voogden	91.2	94.0▲	=	92.4	91.9=	90.4=	=	90.3	90.0=
De directeur heeft een goede professionele verstandhouding met de leerlingen	91.1	94.3▲	>	87.1	88.6=	88.6=	=	83.6	89.3▲

H5: Onderwijs als sociaal gebeuren

- ▼ Onderwijs aanpassen aan specifieke onderwijsbehoeften is een uitdaging
 - ▼ Percentage leraren dat het in grote mate eens is met de volgende stellingen omtrent de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Samenwerken met andere professionals en personeelsleden (zoals leerondersteuners) om les te geven aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in de klas	48.0	43.1▼	>	38.4	31.9▼	22.6▼	>	29.2	25.7▼
Ouders/voogden betrekken bij schoolactiviteiten van hun kinderen met specifieke onderwijsbehoeften	22.7	18.5▼	>	14.1	11.9=	7.9▼	=	11.2	10.2=
Samenwerken met andere professionals (zoals gespecialiseerde leraren of logopedisten) om lesplannen te ontwikkelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	26.7	30.5▲	>	13.7	19.8▲	14.6=	=	11.8	18.4▲
Lestaken ontwikkelen die zijn aangepast voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	22.2	21.6=	>	9.7	18.6▲	12.8▲	=	8.9	19.4▲
Evaluaties van externen aanpassen zodat alle leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften geëvalueerd kunnen worden	11.7	11.5=	>	6.8	11.2▲	4.9▼	=	7.5	10.9▲
Mensen informeren die weinig kennis hebben van wetgeving en beleid met betrekking tot inclusie van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	6.8	7.3=	>	4.0	8.6▲	6.2▲	=	4.6	9.4▲

H5: Onderwijs als sociaal gebeuren

▼ Discipline in de klas vormt een uitdaging

- ▼ Percentage leraren dat aangeeft dat de volgende situaties in de doelklas zich in zekere of in hoge mate voordoen

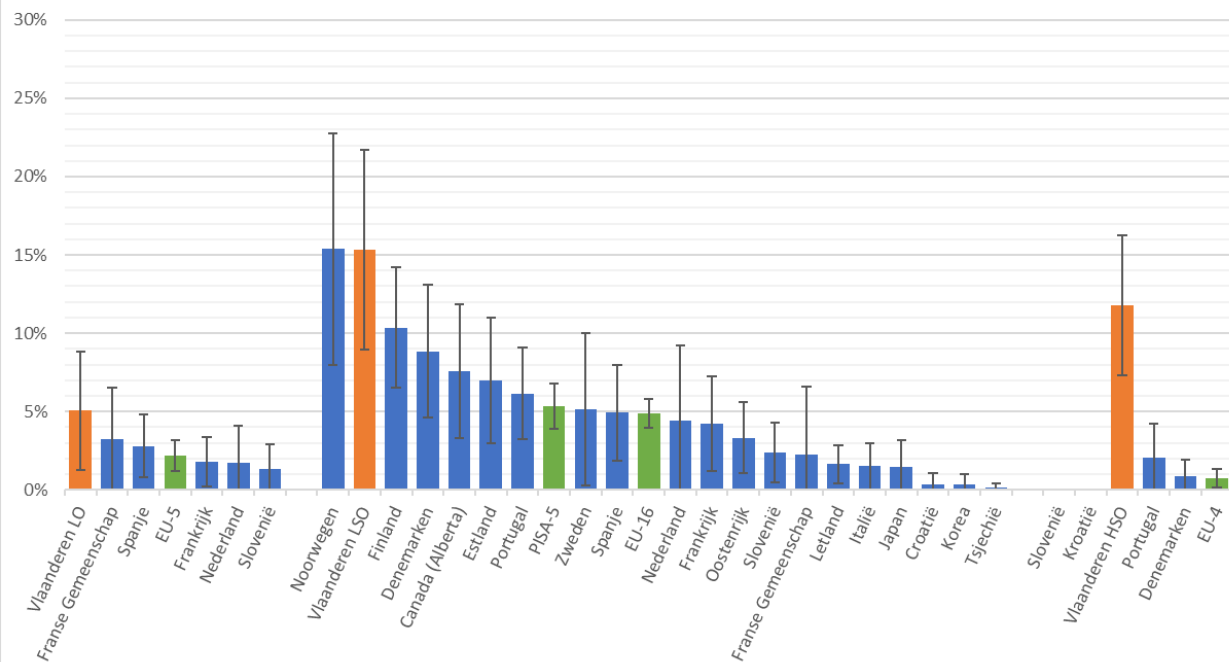
	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Er is veel storend geluid en wanorde	34.7	23.9▼	>	30.3	23.9▼	19.3▼	=	28.8	17.4▼
Ik verlies heel wat tijd omdat leerlingen de les onderbreken	31.1	24.4▼	=	29.5	20.9▼	13.9▼	=	27.7	13.5▼
Ik moet lang wachten voordat leerlingen rustig worden	30.1	18.5▼	>	25.7	16.8▼	13.6▼	=	24.3	12.3▼
Veel leerlingen gaan pas aan het werk als de les al lang is begonnen	13.1	11.4=	<	20.3	18.4=	13.8▼	<	25.1	17.2▼

H5: Onderwijs als sociaal gebeuren

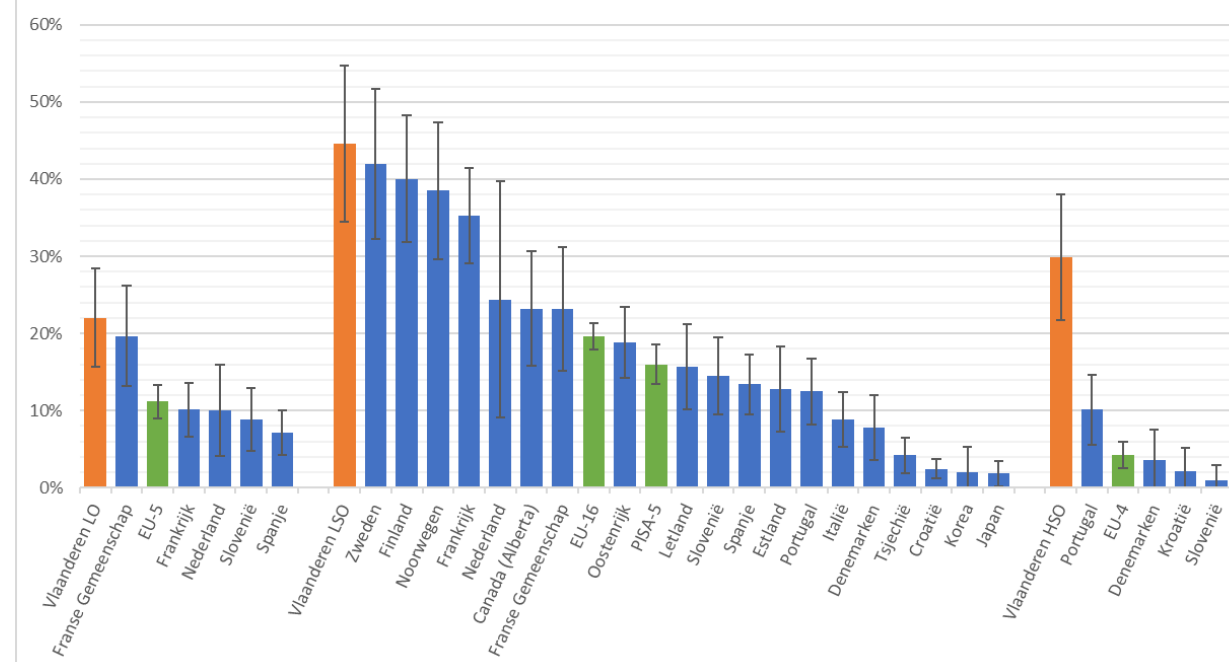
- ▼ Afwijkend gedrag op school valt op in Vlaanderen in vergelijking met vergelijkingsgemiddelden
 - ▼ Percentage schoolleiders de volgende incidenten dat 'wekelijks' of 'dagelijks' voorkomen

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Online intimidatie of pesten onder leerlingen (of andere vormen van verbaal pestgedrag)	13.8	6.6▼	<	51.6	19.0▼	16.4▼	>	28.0	3.9▼
Intimidatie of pesten onder leerlingen (of andere vormen van verbaal pestgedrag) op het schoolterrein	22.0	11.2▼	<	44.6	19.6▼	16.0▼	>	29.9	4.2▼
Intimidatie of verbaal beledigen van leraren of medewerkers	5.0	2.2=	<	15.3	4.9▼	5.3▼	=	11.8	0.7▼
Vandalisme en diefstal	1.9	1.4=	<	13.0	6.6▼	5.7▼	=	9.4	1.3▼
Gebruik/bezit van drugs en/of alcohol	0.0	0.2=	>	3.4	1.9=	3.2=	=	3.8	3.7=
Online intimidatie of verbaal beledigen van leraren of medewerkers	0.0	0.5=	>	1.1	0.9=	1.2=	=	2.2	0.0▼
Fysieke verwondingen veroorzaakt door geweld onder leerlingen	5.2	4.1=	>	0.9	2.1=	1.9=	=	1.7	0.5=

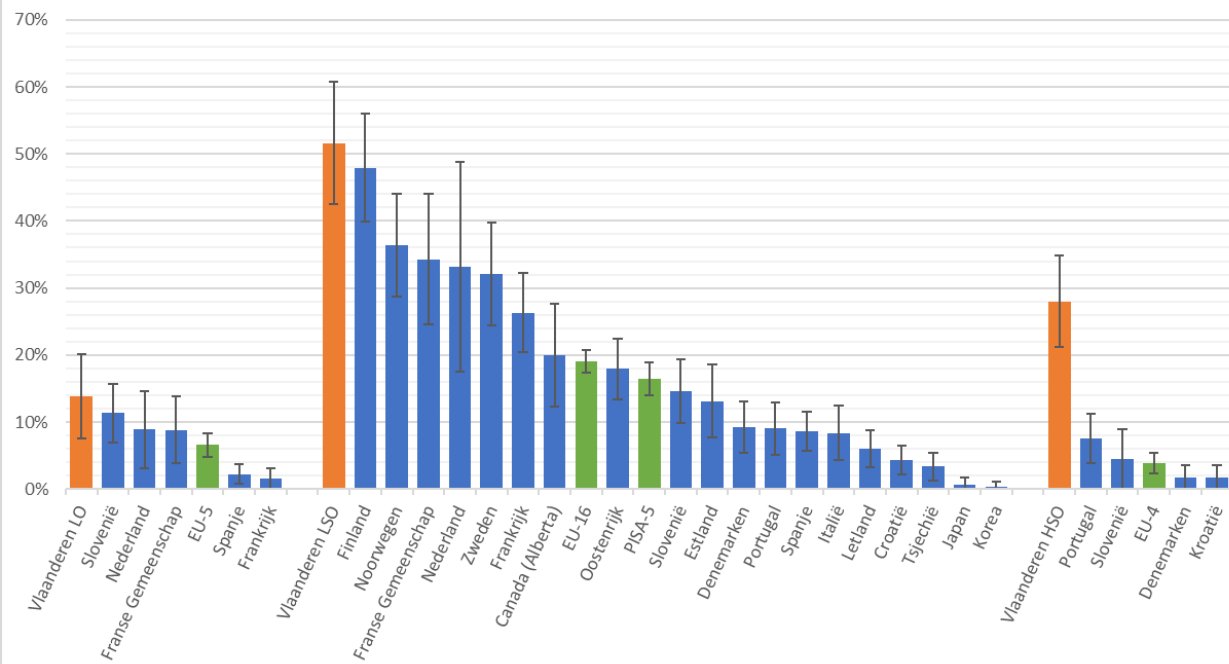
Intimidatie of verbaal beleiden van leraren



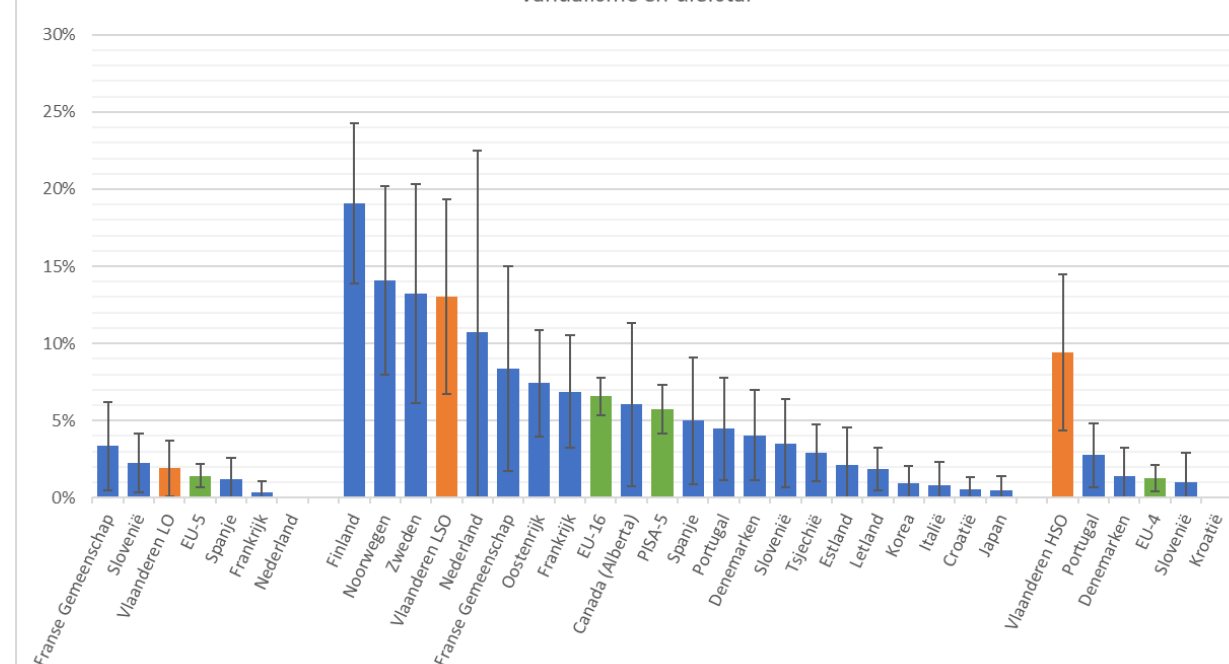
Intimidatie of pesten onder leerlingen



Online intimidatie of pesten onder leerlingen



Vandalisme en diefstal



H5: Onderwijs als sociaal gebeuren

- ▼ Hoge rapportering van pesten van leerlingen op school
 - ▼ Percentage leraren dat het eens of helemaal eens is

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
De leraren op deze school zijn echt begaan met de leerlingen	98.6	98.4=	=	98.5	96.6▼	97.1▼	=	97.6	96.7▼
Leraren op deze school zijn duidelijk naar leerlingen toe dat pesten niet wordt getolereerd	98.4	98.2=	=	98.2	97.4▼	97.7=	>	96.5	95.9=
Op deze school vertellen leerlingen aan leraren wanneer andere leerlingen worden gepest	90.8	91.9=	>	87.8	85.6▼	86.5=	>	76.7	80.7▲
Pesten onder leerlingen is een probleem op deze school	28.6	22.5▼	<	49.6	34.2▼	53.0=	>	38.0	18.4▼

- ▼ Pestgedrag op basis van

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Leerlingen worden op deze school gepest vanwege hun kleding of uiterlijk	35.4	29.5▼	<	57.1	36.5▼	35.1▼	>	45.2	17.6▼
Leerlingen op deze school worden gepest omwille van hun genderexpressie en seksualiteit (bijv. commentaar op leerlingen die zich niet 'mannelijk' of 'vrouwelijk' genoeg gedragen, homofobe of transfobe opmerkingen)	11.6	11.0=	<	44.6	32.6▼	29.7▼	=	48.1	17.9▼
Leerlingen op deze school worden gekleineerd vanwege hun etnische achtergrond	25.1	15.9▼	<	39.8	24.2▼	20.5▼	>	33.8	10.6▼

H6: Professioneel leren

▮ Aanvangsbegeleiding en mentorschap

- ▮ Percentage beginnende leraren (met in totaal vijf jaar of minder werkervaring) dat deelnam aan formele of informele aanvangsbegeleiding in de huidige school of tijdens de eerste tewerkstelling

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Deelname aan een formeel programma voor aanvangsbegeleiding	70.1	38.0▼	<	88.2	43.4▼	48.2▼	=	84.8	42.0▼
Deelname aan informele activiteiten voor aanvangsbegeleiding	71.3	56.4▼	<	81.1	65.1▼	60.1▼	=	78.2	68.1▼

- ▮ Percentage beginnende leraren (met in totaal vijf jaar of minder werkervaring) dat betrokken is bij mentoractiviteiten

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Ik heb op dit ogenblik een mentor, aangesteld om mij te ondersteunen	33.6	20.8▼	=	40.2	21.6▼	22.8▼	=	39.0	21.4▼
Ik ben momenteel als mentor aangesteld voor één of meer leraren	4.2	3.5=	=	3.3	4.0=	4.2=	=	5.4	4.8=

- ▮ Verandering in percentage beginnende leraren (die in totaal vijf jaar of minder werkervaring hebben)

	Formele aanvangsbegeleidingsprogramma's			Informele aanvangsbegeleidingsactiviteiten			Ik heb op dit ogenblik een mentor, aangesteld om mij te ondersteunen		
	2018	2024	2024-2018	2018	2024	2024-2018	2018	2024	2024-2018
Vlaanderen - Lager Onderwijs ¹	29.8	70.1	40.3*	29.5	71.3	41.9*	21.3	33.6	12.3*
Vlaanderen - Lager Secundair Onderwijs	61.2	88.2	27.0*	62.1	81.1	18.9*	40.5	40.2	-0.3=
EU-16 Gemiddelde	28.2	43.4	15.2‡	38.1	65.1	26.9‡	15.2	21.6	6.4=

H6: Professioneel leren

- Vooral deelname aan cursussen, workshops, eigen initiatieven of netwerken.
- Percentage leraren dat deelnam aan de volgende activiteiten in het kader van professioneel leren

	Lager onderwijs		Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5	VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4
Cursussen/seminaries/workshops	83.3	80.1▼	< 86.7	83.4▼	82.3▼	= 87.4	88.9=
Onderwijsconferenties waarbij leerkrachten en/of onderzoekers hun onderzoek presenteren of onderwijsgerelateerde kwesties bespreken	44.5	57.2▲	> 32.7	48.8▲	50.7▲	= 30.8	62.7▲
Een formele opleiding die leidt naar een diploma of getuig-schrift	18.9	15.7▼	= 16.7	15.7=	11.6▼	= 17.7	11.4▼
Observatiebezoeken aan andere scholen ter ondersteuning van mijn lespraktijk	24.0	19.0▼	> 15.1	20.4▲	31.7▲	> 11.3	22.2▲
Bezoeken aan bedrijven, overheidsinstanties of NGO's, gerelateerd aan mijn lespraktijk			15.9	18.8▲	18.0=	< 25.8	30.1▲
Reflecties op lesobservaties	35.0	43.7▲	= 34.9	41.2▲	48.7▲	= 33.5	38.5▲
Coaching als onderdeel van een formele regeling	24.6	24.4=	= 26.5	19.2▼	32.6▲	= 23.5	21.2=
Deelname aan een formeel of informeel netwerk van leraren, gericht op professioneel leren	48.9	42.4▼	< 53.1	46.3▼	54.8=	= 53.4	50.8=
Leeractiviteiten op eigen initiatief	53.4	59.7▲	< 62.0	66.2▲	71.9▲	= 64.1	72.7▲
Andere	14.8	21.0▲	< 18.7	24.9▲	25.9▲	= 19.9	28.9▲

H6: Professioneel leren

- ▼ Leraren zien een **positieve impact** van professionalisering op lesgeven
 - ▼ Percentage leraren dat aangeeft dat het professioneel leren in de afgelopen 12 maanden in zekere mate of veel positieve impact heeft gehad op het lesgeven

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Positieve impact van professionele ontwikkeling op het lesgeven	61.5	51.1▼	>	57.0	51.8▼	41.7▼	=	57.4	63.6▲

H6: Professioneel leren

- ▼ Inhouden van professionalisering zijn inspirerend, sluiten aan op bestaande kennis en bieden opportuniteiten
 - ▼ Percentage leraren dat stelt dat de volgende kenmerken van professioneel leren in zekere mate of veel belangrijk zijn

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Het bouwt voort op de kennis die ik al heb	92.6	79.8▼	>	90.5	78.9▼	76.0▼	=	88.7	81.8▼
Het biedt mogelijkheden om nieuwe ideeën en kennis te oefenen en toe te passen in mijn eigen klas	93.2	87.3▼	>	87.7	83.4▼	79.9▼	=	87.0	86.5=
Het biedt mogelijkheden voor actief leren	85.3	81.1▼	=	82.6	77.2▼	72.1▼	>	79.6	82.4▲
Het is aangepast aan mijn persoonlijke ontwikkelingsnoden	83.2	79.9▼	=	81.5	78.8▼	76.5▼	=	80.2	79.6=
Het richt zich op inhoud die ik nodig heb om les te geven in mijn vak(ken)	80.4	79.4=	=	79.7	78.4=	77.3=	=	79.9	82.4▲
Het biedt mogelijkheden voor reflectie op mijn lesgeven	81.8	82.0=	=	78.7	78.6=	68.4▼	=	77.5	83.2▲
Het biedt mogelijkheden voor het gezamenlijk delen van ideeën	83.0	80.1▼	>	75.5	76.9=	69.8▼	>	71.8	79.2▲
Het heeft een coherente structuur	75.4	77.4=	=	72.1	76.8▲	70.1=	=	70.3	75.5▲
Het komt tegemoet aan de noden van mijn school	82.3	72.3▼	>	71.7	65.6▼	65.1▼	>	67.0	66.3=
Het biedt follow-up-activiteiten aan	60.4	62.2=	>	49.1	57.0▲	54.6▲	=	47.7	60.3▲
De meeste collega's van mijn school zijn erbij betrokken	56.6	57.6=	>	39.5	39.6=	37.7=	>	34.3	33.0=
Het vindt plaats gedurende een langere periode (bv. een aantal weken of langer)	44.7	50.2▲	>	26.0	37.1▲	28.8▲	=	24.3	32.5▲

H6: Professioneel leren

▼ Minder behoefte aan professionalisering

- ▼ Percentage leraren dat aangeeft dat ze een grote behoefte hebben aan professioneel leren in de volgende domeinen

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Kennis van en inzicht in mijn vakgebied(en)	4.8	6.7▲	=	4.9	7.2▲	22.5▲	=	5.6	9.5▲
De vakdidactiek van mijn vakgebied(en)	4.4	8.6▲	=	5.1	8.4▲	23.3▲	=	6.1	9.9▲
Kennis van het curriculum	5.3	11.1▲	=	5.6	7.4▲	17.4▲	=	6.3	7.8▲
Praktijken inzake leerlingenevaluatie en -toetsing	8.1	13.3▲	=	9.6	11.7▲	22.4▲	=	8.7	11.9▲
Pedagogisch-didactische vaardigheden voor de integratie van digitale tools en middelen in het lesgeven	15.0	20.4▲	=	12.5	14.6▲	22.3▲	=	12.3	13.8=
Technische vaardigheden voor het gebruik van digitale middelen en tools	17.7	22.8▲	>	13.5	15.5=	23.2▲	=	12.6	13.8=
Vaardigheden voor het gebruik van kunstmatige intelligentie voor onderwijzen en leren	13.1	21.8▲	=	14.0	24.7▲	25.1▲	<	18.8	27.1▲
Klasmanagement met betrekking tot leerlinggedrag	20.4	24.1▲	>	11.5	18.8▲	25.1▲	=	11.3	16.9▲
Schoolmanagement en –administratie	4.9	7.3▲	=	3.4	5.7▲	11.0▲	=	3.8	5.6▲
Methoden voor geïndividualiseerd leren	9.8	15.2▲	=	7.6	11.8▲	20.0▲	=	8.0	10.5▲
Lesgeven aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	23.6	31.1▲	>	12.4	20.5▲	23.5▲	=	11.1	20.3▲
Lesgeven in een multiculturele of meertalige setting	16.8	15.8=	>	10.7	14.3▲	16.0▲	=	9.5	15.9▲
Analyse en gebruik van leerlingenevaluaties	7.0	11.3▲	=	6.2	8.9▲	17.8▲	<	8.7	8.6=
Samenwerking tussen leraar en ouder/voogd	5.7	9.7▲	>	2.8	8.9▲	15.8▲	=	3.6	7.6▲
Methoden om de sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen te ondersteunen	17.5	20.5▲	>	10.2	17.1▲	21.1▲	=	8.8	14.9▲

H6: Professioneel leren

- Te duur, lastig combineren met werk, maar leraren voelen zich eerder wel gestimuleerd
 - Percentage leraren dat het eens of helemaal eens is dat de volgende elementen een belemmering vormen voor professioneel leren

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs		
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4	
Ik voldoe niet aan de voorwaarden die vereist worden om te kunnen deelnemen (bv. kwalificaties, ervaring, anciënniteit)	4.6	11.0▲	<	7.3	11.3▲	14.4▲	=	7.4	16.4▲
Professioneel leren is te duur	50.7	41.6▼	>	33.7	40.7▲	43.4▲	=	34.5	44.9▲
Er is een gebrek aan steun vanwege de werkgever	15.9	23.9▲	=	14.7	21.5▲	30.4▲	=	15.2	27.8▲
Professioneel leren is niet te combineren met mijn werkschema	57.9	54.9=	=	61.1	57.7▼	71.3▲	=	61.8	65.1=
Ik heb geen tijd omwille van andere verplichtingen of verantwoordelijkheden	60.1	62.0=	=	63.5	60.5=	74.8▲	=	65.7	63.7=
Er worden geen relevante professionaliseringsactiviteiten aangeboden	17.4	35.9▲	<	25.6	37.4▲	28.5=	=	27.6	42.0▲
Er zijn geen stimulansen om deel te nemen aan professioneel leren	23.0	43.8▲	=	25.8	44.7▲	46.4▲	=	29.7	48.2▲
Professioneel leren is niet toegankelijk omwille van de afstand	24.8	33.0▲	=	28.0	30.5=	35.2▲	=	26.2	30.3=
Professioneel leren is niet toegankelijk omwille van gebrekkige digitale middelen	5.3	12.3▲	>	3.3	10.2▲	13.2▲	<	5.5	11.7▲

H6: Professioneel leren

- ▼ Leraren zijn **verandervermoeid** en nood aan **stabiliteit**
 - ▼ Percentage leraren dat het eens of helemaal eens is met volgende uitspraken over veranderingen op school

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Ik zou graag een periode van stabiliteit zien voordat we weer iets gaan veranderen op deze school	56.2	44.6▼	=	58.8	43.7▼	50.6▼	=	59.7	40.2▼
Er worden op deze school te veel veranderingsinitiatieven gelanceerd	39.1	29.1▼	<	45.9	28.9▼	32.2▼	=	45.0	25.8▼
We worden op deze school gevraagd om te veel dingen te veranderen	34.4	24.6▼	<	40.7	23.9▼	24.2▼	=	41.0	19.1▼
Het voelt alsof we hier altijd gevraagd worden om dingen te veranderen	33.1	28.6▼	=	37.4	27.2▼	27.2▼	=	37.8	21.9▼
Ik heb genoeg van alle veranderingen op deze school	25.0	22.2=	<	34.1	22.5▼	23.5▼	=	36.1	20.6▼
Ik word gevraagd om veranderingen te implementeren zonder de benodigde middelen	25.3	28.4=	=	24.4	31.6▲	32.6▲	<	29.4	27.0=

H7: AI in het onderwijs

- Percentage leraren dat de afgelopen 12 maanden gebruik heeft gemaakt van artificiële intelligentie in de lespraktijk of om het leren van leerlingen te vergemakkelijken

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Gebruik van artificiële intelligentie in uw lespraktijk of om het leren van leerlingen te vergemakkelijken	25.4	24.6=	<	39.5	32.6▼	36.6=	<	49.4	40.8▼

- Percentage leraren dat aangeeft dat volgende drempels aangeeft om geen AI te gebruiken

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Ik beschik niet over de nodige kennis en vaardigheden om artificiële intelligentie te gebruiken bij het lesgeven	89.5	81.4▼	>	77.3	75.8=	78.0=	=	71.0	68.2=
Ik voel me overweldigd door de integratie van nieuwe technologieën in mijn lessen	58.5	38.0▼	>	50.7	34.4▼	42.0▼	=	50.9	44.5▼
Ik geloof niet dat we artificiële intelligentie moeten gebruiken in het onderwijs	40.7	57.6▲	=	37.2	52.0▲	42.4=	=	33.3	57.2▲
Mijn school heeft niet de infrastructuur met betrekking tot digitale middelen en tools om artificiële intelligentie te gebruiken	28.1	41.9▲	>	12.9	29.3▲	38.5▲	<	18.8	28.2▲
Mijn school staat het gebruik van artificiële intelligentie in het onderwijs niet toe	11.3	10.5=	=	8.1	9.5=	8.7=	=	5.6	9.9▲
Andere	12.2	22.7▲	=	14.9	25.1▲	25.8▲	=	19.1	27.7▲

H8: Jobtevredenheid en welzijn

▼ Tevreden leraren en schoolleiders

▼ Percentage leraren dat het eens of helemaal eens is

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Jobtevredenheid over de werkomgeving									
Ik zou van school willen veranderen als dat mogelijk was	9.9	14.0 ▲	<	14.4	16.9 ▲	23.3 ▲	=	15.1	17.2=
Ik vind het leuk om in deze school te werken	94.9	92.9 ▼	=	93.6	90.8 ▼	84.8 ▼	>	91.0	89.0 ▼
Ik zou deze school aanbevelen als een goede plaats om te werken	87.4	86.8=	=	86.5	85.0=	75.8 ▼	>	81.0	84.0=
Ik ben tevreden over mijn functioneren in deze school	94.4	93.1 ▼	=	94.6	93.7=	83.6 ▼	>	92.7	94.7 ▲
Al bij al, ben ik tevreden met mijn job	92.9	89.8 ▼	=	93.5	89.5 ▼	85.5 ▼	=	92.6	90.8 ▼
Jobtevredenheid over het beroep									
De voordelen van het lerarenberoep compenseren ongetwijfeld de nadelen	67.1	67.4=	<	71.4	73.0=	78.1 ▲	<	74.3	77.7 ▲
Als ik opnieuw kon beslissen, zou ik nog altijd voor het lerarenberoep kiezen	76.5	75.4=	<	80.0	72.4 ▼	65.0 ▼	=	80.0	74.2 ▼
Ik heb er spijt van dat ik besloten heb leraar te worden	6.2	8.9 ▲	=	6.0	10.0 ▲	12.5 ▲	=	6.1	10.4 ▲
Ik vraag me af of het niet beter zou geweest zijn een ander beroep te kiezen	32.1	30.4=	=	32.0	36.2 ▲	42.6 ▲	=	30.5	36.1 ▲
Ik ben tevreden met het loon dat ik voor mijn werk krijg	72.0	50.4 ▼	=	71.2	43.3 ▼	37.3 ▼	<	75.9	35.3 ▼
Mijn wedde buiten beschouwing gelaten, ben ik tevreden met mijn contract/tewerkstelling (bijv. extralegale voordelen, werkschema)	64.6	69.6 ▲	=	62.2	69.9 ▲	60.9=	=	61.1	60.2=

H8: Jobtevredenheid en welzijn

▼ Tevreden leraren en schoolleiders

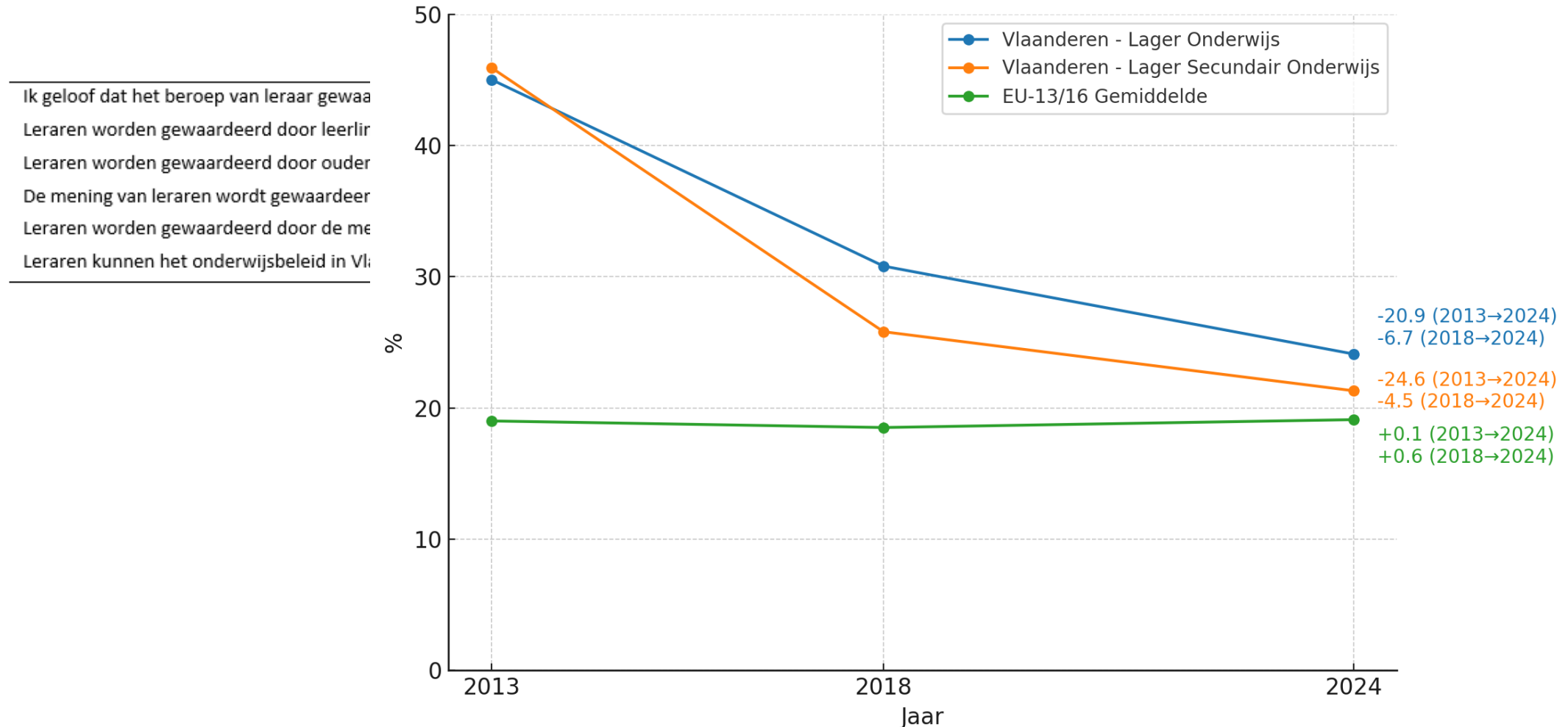
▼ Percentage schoolleiders dat het eens of helemaal eens is

	Lager onderwijs		Eerste graad secundair onderwijs			Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5	VL	EU-16	PISA-5	VL	EU-4
Jobtevredenheid over de werkomgeving							
Ik zou van school willen veranderen als dat mogelijk was	9.3	10.9=	= 11.9	12.0=	14.9=	= 7.2	10.0=
Ik vind het leuk om in deze school te werken	95.7	95.6=	= 96.3	95.7=	90.3▼	= 96.7	97.0=
Ik zou deze school aanbevelen als een goede plaats om te werken	96.6	92.8▼	= 95.2	94.7=	93.4=	= 94.8	96.0=
Ik ben tevreden over mijn functioneren in deze school	92.1	95.1=	= 94.4	95.4=	87.2▼	= 93.2	99.0▲
Al bij al, ben ik tevreden met mijn job	91.2	91.5=	= 91.8	93.1=	89.8=	= 91.7	96.1=
Jobtevredenheid over het beroep							
De voordelen van dit beroep compenseren ongetwijfeld de nadelen	62.7	65.9=	= 64.1	73.9▲	80.9▲	= 62.7	79.0▲
Als ik opnieuw kon beslissen, zou ik nog altijd deze job/functie kiezen	81.9	80.0=	= 88.2	82.3=	80.0▼	= 81.9	85.0=
Ik heb er spijt van dat ik besloten heb schoolleider te worden	7.1	9.8=	= 3.6	7.2▲	6.4=	< 15.0	5.9▼
Ik vraag me af of het niet beter zou geweest zijn een ander beroep te kiezen	27.8	22.3=	= 20.3	25.4=	23.7=	= 22.3	18.9=
Ik ben tevreden met het loon dat ik voor mijn werk krijg	56.9	39.1▼	= 59.5	47.0▼	51.1=	= 60.1	37.5▼
Mijn wedde buiten beschouwing gelaten, ben ik tevreden met mijn contract/tewerkstelling (bv. extralegale voordelen, werkschema)	40.8	53.9▲	< 54.9	61.5=	70.0▲	= 56.0	58.8=

H8: Jobtevredenheid en welzijn

- ▼ Dalende gepercipieerde maatschappelijke waardering
 - ▼ Percentage leraren dat het eens of helemaal eens is

Ik geloof dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij



H8: Jobtevredenheid en welzijn

Stress - Percentage leraren voor wie het volgende in hoge mate voorkomt

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Ik ondervind stress in mijn werk	27.9	17.2▼	>	23.2	17.3▼	26.1▲	=	22.8	14.5▼
Mijn job laat een goed evenwicht tussen werk en privé toe	12.8	11.9=	=	15.1	13.1▼	8.2▼	=	16.2	15.8=
Mijn job heeft een negatieve invloed op mijn mentale gezondheid	9.3	9.1=	=	8.8	9.1=	12.0▲	=	8.3	7.6=
Mijn job heeft een negatieve invloed op mijn fysieke gezondheid	6.1	7.0=	=	5.0	6.6▲	8.9▲	=	5.0	6.4▲

Stress - Percentage schoolleiders voor wie het volgende in hoge mate voorkomt

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Ik ondervind stress in mijn werk	45.3	30.4▼	>	29.5	27.8=	25.6=	=	34.9	19.7▼
Mijn job laat een goed evenwicht tussen werk en privé toe	4.4	8.8▲	>	0.0	7.2=	5.2▲	>	1.9	10.0▲
Mijn job heeft een negatieve invloed op mijn mentale gezondheid	14.4	13.2=	>	7.1	9.5=	8.8=	=	11.9	7.3=
Mijn job heeft een negatieve invloed op mijn fysieke gezondheid	15.1	13.0=	=	9.4	9.6=	7.5=	=	12.5	5.8▼

H8: Jobtevredenheid en welzijn

TOP 6 Bronnen van stress - Percentage leraren voor wie volgende zaken in hoge mate een bron van stress vormt

Stress door administratief werk en veranderende eisen van de overheid

	Lager onderwijs	
	VL	EU-5
Te veel administratief werk (bv. invullen van formulieren)	33.7	31.7=
Lessen aanpassen aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	24.9	17.3▼
De extra taken die ik moet opnemen door de afwezigheid van andere leraren	23.0	14.9▼
Omgaan met de bezorgdheden van ouders of voogden	17.2	17.4=
Bijblijven met veranderende eisen van de lokale, regionale of Vlaamse overheid	17.1	20.7▲
Handhaven van discipline in de klas	16.9	17.1=

	Eerste graad secundair onderwijs		
	VL	EU-16	PISA-5
Te veel administratief werk (bv. invullen van formulieren)	39.6	24.1▼	19.8▼
Bijblijven met veranderende eisen van de lokale, regionale of Vlaamse overheid	31.2	14.0▼	14.1▼
Verantwoordelijk gehouden worden voor de onderwijsprestaties van leerlingen	18.3	14.9▼	11.0▼
Te veel verbeterwerk	17.0	15.1=	13.8▼
Bijblijven met curriculum- of programmawijzigingen op deze school	16.9	9.0▼	8.9▼
Handhaven van discipline in de klas	16.6	16.2=	15.2=

	Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-4
Te veel administratief werk (bv. invullen van formulieren)	34.8	21.2▼
Bijblijven met veranderende eisen van de lokale, regionale of Vlaamse overheid	27.6	7.3▼
Te veel verbeterwerk	19.1	19.2=
Bijblijven met curriculum- of programmawijzigingen op deze school	18.0	7.7▼
Verantwoordelijk gehouden worden voor de onderwijsprestaties van leerlingen	16.8	16.0=
Handhaven van discipline in de klas	15.1	11.1▼

H8: Jobtevredenheid en welzijn

- TOP 6 Bronnen van stress - Percentage schoolleiders voor wie volgende zaken in hoge mate een bron van stress vormt
 - Stress door veranderende eisen van de overheid, te veel administratief werk, en handhaven van discipline

	Lager onderwijs	
	VL	EU-5
De extra taken die ik moet opnemen door de afwezigheid van andere personeelsleden	47.4	29.3▼
Te veel administratief werk (bv. invullen van formulieren)	45.7	53.5=
Opvangen van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	26.7	14.2▼
Omgaan met de bezorgdheden van ouders of voogden	26.5	24.7=
Bijblijven met veranderende eisen van de lokale, regionale of Vlaamse overheid	23.3	33.1▲
Verantwoordelijk gehouden worden voor het sociaal en emotioneel welbevinden van leerlingen	17.4	18.5=

	Eerste graad secundair onderwijs		
	VL	EU-16	PISA-5
Bijblijven met veranderende eisen van de lokale, regionale of Vlaamse overheid	31.5	26.2=	14.9▼
Te veel administratief werk (bv. invullen van formulieren)	24.2	41.6▲	17.8=
Handhaven van discipline op school	22.4	15.4=	11.3▼
Omgaan met de bezorgdheden van ouders of voogden	21.7	17.6=	19.0=
Verantwoordelijk gehouden worden voor het sociaal en emotioneel welbevinden van leerlingen	19.4	16.3=	14.6=
Opvangen van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	14.1	11.0=	12.6=

	Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-4
Bijblijven met veranderende eisen van de lokale, regionale of Vlaamse overheid	36.7	16.4▼
Te veel administratief werk (bv. invullen van formulieren)	28.2	35.5=
Handhaven van discipline op school	24.0	10.8▼
De extra taken die ik moet opnemen door de afwezigheid van andere personeelsleden	15.8	14.1=
Verantwoordelijk gehouden worden voor de onderwijsprestaties van leerlingen	14.9	11.6=
Verantwoordelijk gehouden worden voor het sociaal en emotioneel welbevinden van leerlingen	14.7	10.0=

H8: Jobtevredenheid en welzijn

- ▼ Minder uitstroomintentie bij jonge leraren in Vlaanderen
 - ▼ Percentage leraren (<30 jaar oud) dat de komende 5 jaar verwacht te stoppen als leraar

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Longer dan 30 jaar	6.4	10.0=	=	7.0	20.0▲	23.7▲	<	13.8	19.2=

- ▼ Retentie intentie – Percentage leraren (<30 jaar oud) dat waarschijnlijk of zeer waarschijnlijk door volgende factoren in de komende vijf jaar zal doen besluiten het lesgeven vaarwel te zeggen

	Lager onderwijs			Eerste graad secundair onderwijs				Tweede en derde graad secundair onderwijs	
	VL	EU-5		VL	EU-16	PISA-5		VL	EU-4
Persoonlijke of familiale redenen	30.2	41.2▲	=	30.4	42.7▲	41.0▲	=	26.6	46.5▲
Een andere job dan lesgeven binnen het onderwijs	28.6	35.9▲	=	31.8	33.7=	36.2=	=	24.1	33.2▲
Een job buiten het onderwijs	26.3	39.1▲	=	36.2	47.3▲	40.1=	=	44.1	53.2=
Opleiding verderzetten	7.4	35.8▲	<	19.9	38.0▲	38.4▲	=	16.0	40.1▲

Conclusie

- ▼ Het aantrekken, behouden van een gemotiveerd en kwaliteitsvol lerarenkorps
 - ▼ Ervaren tekort aan gekwalificeerde leraren
 - ▼ Aandeel deeltijds werk neemt toe, vervrouwelijking en zij-instromers
 - ▼ Tweedekeuzeberoep bij beginnende leraren en een sterke afname van het gevoel van waardering door de maatschappij
 - ▼ Opleiding
- ▼ Omstandigheden waarin leraren werken
 - ▼ Etnisch-cultureel divers Vlaanderen
 - ▼ Meer onveiligheid op school
 - ▼ Effectieve lestijd staat onder druk
 - ▼ Trade-off tussen klasgrootte vs. personeelsondersteuning
- ▼ Waar doet Vlaanderen het goed?
 - ▼ Tevredenheid over de kwaliteit van de lerarenopleiding
 - ▼ Meest intrinsiek gemotiveerde leraren
 - ▼ Uitgebreide aanvangsbegeleiding en mentoring; ervaren minder belemmeringen met betrekking tot deelname aan professioneel leren
 - ▼ Leraren die zichzelf als effectief zien
 - ▼ Leraren en schoolleiders zijn tevreden over hun job, hun loon, en de sociale relaties op het werk

Vragen?

▼ Contact:

- ▼ Filip.Van.Droogenbroeck@vub.be
- ▼ Tel. 0474 48 13 84
- ▼ <https://talis2024.be/>